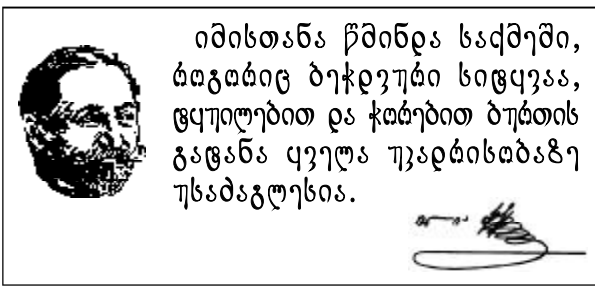

ახლა მთავარია, „ოსნებამ“ თავბასული ნასიონალუბის მიმართ ძველი ბრძნული პრინციპით იმოქმედოს: ყველი რამ მოლალა, და მუნჯაპო!.. სხვაგვარად უკვე აუტანელი გახდა ყოველდღიურად აქდენი წყალწყალა, ხალხის გაგაღიზიანებელი ლაქლაქი! ოსნებელემო, საქმეს მიხედეთ, ენაჭარტალა ნასიონალუბს საკამათოდ ნუ დაუსხდებით! ეპენი განგებ განაყვინებენ წყალს!

საქართველოს

დაარსებულია 1918 წელს.

პარასკევი, 12 სექტემბერი, 2014 წელი.

№185 (7566)

რესპუბლიკა

ელექტრონული ფოსტა: sakresp@mail.ru და sakresp@wanex.ge ვებ გვერდი: www.open.ge ფასი 50 თეთრი.

აქტიურ პოლიტიკაში თქვენი დაბრუნების დროა, ბატონო ბიძინა!

3

ბატონ ბიძინა ივანიშვილს ჩვენგან არ ესწავლება, რა სჭირს ქვეყანას! კიდეც ერთი დიდბორი წინაა, უნდა გაიწვიოს პოლიტიკური ველი.

ბატონო ბიძინა, ყველა ნადი ქართველი გვერდში დაგიდგებათ ამ ბრძოლაში, რამეთუ ქვეყანა ერთია, – „სამშობლო როგორც უფალი, ერთია ქვეყანაზედა“.

ხასანბეგი სააკაშვილი სარფს მოადგა.

მის უკან დიდი ძალა დგას, ღარიბაშვილი კი მხოლოდ რამდენიმე კაცის და შსს-ს იმედადაა.

ის, რამას კარგ ბილდობს „განათა“

4

„ეს ძალზე დიდი თანხაა საქართველოსნაირი პატარა და ღარიბი სახელმწიფოსთვის. ეს იმაზე გაცილებით მეტია, ვიდრე ამერიკულმა ლობისტურმა ორგანიზაციებმა მიიღეს სუთი წლის განმავლობაში. ამ თანხის გათვალისწინებით, უნდა დაისვას კითხვა, სინამდვილეში რისთვის გადაიხადა სააკაშვილის მთავრობამ ეს ფული. რა სამუშაო შეასრულა „Kreab“-მა?“

ირაკლი მენაღარიშვილი:

8

გაღალი დონის საერთაშორისო ფორუმზე ერთი სახელმწიფოდან ორი დელეგაციის ერთდროულად ჩასვლა ნონსენსია

საქართველოში რელიგიითაშორისი კეთილგანწყობა ურთიერთპატივისცემას და ანგარიშს განაწილებს ეყვარებოდა და ეს დაეძინებოდა აუცილებლად უნდა შენარჩუნდეს!

საპატრიარქოს პრესსამსახურის განცხადება დეკანოზმა დავით შარაშენიძემ წაიკითხა.

განცხადებაში აღნიშნულია, რომ ქობულეთში მომხდარი ფაქტი მორწმუნე მუსლიმთა რელიგიური გრძობების უხეში შეურაცხყოფაა და ასეთი ქმედება მიუღებელია როგორც ქრისტიანული, ისე ნებისმიერი ტრადიციული რელიგიისათვის. განცხადების თანახმად, საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესია გმობს და ემიჯნება მომხდარს.

განცხადებაში ასევე აღნიშნულია, რომ სხვადასხვა კონფესიების ურთიერთპატივისცემის გარეშე თანაარსებობა საუკუნეების განმავლობაში დამახასიათებელი იყო ჩვენი ყოფისათვის. განცხადებაში მაგალითად მოყვანილია წმინდა დავით აღმაშენებლის ცხოვრება, რომელიც პატივისცემით ეზიარებოდა სხვა რელიგიის წარმომადგენლებს, მათ შორის, მუსლიმებს.

განცხადებაში ხაზგასმულია, რომ ვრცელ მფორის გვერდით საქართველოსთვის ბორჩალოელი მუსლიმები იბრძოდნენ და რომ ასეთი მაგალითები საქართველოს ისტორიაში სხვაც ბევრი იყო.

„ტრადიცია დღესაც გრძელდება. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქს, უწმინდესსა და უნეტარესს მეტად თბილი დამოკიდებულება აქვს საქართველოში მცხოვრებ სხვადასხვა რელიგიის წარმომადგენლებთან, მათ შორის, მუსლიმებთან. ასევე საუკეთესო ურთიერთობა აქვს დამყარებული ისლამური ქვეყნების მეთაურებთან და სულიერ ლიდერებთან აზერბაიჯანში, თურქეთში, ირანში, ქუვეითში. სამწუხაროდ, აღინიშნა ისიც, რომ რამდენიმე წელია, პერიოდულად მომხდარი ვსდებით გარკვეული ძალების პროვოკაციული მცდელობებისა, რომელთა მიზანია საქართველოს ეკლესიის დისკრედიტაცია“, – ნათქვამია განცხადებაში.

ამასთან, განცხადებაში საპატრიარქო ეჭვს გამოთქვამს იმასთან დაკავშირებით, რომ მომხდარი, ერთი მხრივ, დაემთხვა იმ დროს, როდესაც საქართველოში დაგეგმილია თურქეთის რელიგიის საქმეთა სამმართველოს თავმჯდომარის ვიზიტი, რომელიც სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის მოწვევით ჩამოდის თბილისში და, მეორე მხრივ, თბილისში იმართება ორდღიანი საერთაშორისო კონფერენცია რელიგიის თავისუფლების თემაზე, რომელშიც გაეროს სპეციალური მომხსენებელი მონაწილეობს.

„რა თქმა უნდა, პროვოკაციას ჩვენ ვხედავთ 10 სექტემბერს ჩადენილ ქმედებაში, მაგრამ ვხედავთ იმაშიც, რომ მოსახლეობის აბსოლუტური უმრავლესობის ნების საწინააღმდეგოდ და ხელისუფლებასთანაც შეუთანხმებლად მოხდა ისლამური სკოლა-პანსიონის აშენება, რომლის რელიგიური დანიშნულებაც ეჭვგარეშეა. საქართველოს კანონმდებლობა მუსლიმებს ან სხვა რომელიმე კონფესიის წარმომადგენლებს შეიძლება აძლევდეს ამის ნებას, მაგრამ მორალურად და მით უმეტეს, რელიგიურად გამართლებად არ აქვს ისეთი ქმედება, რომელიც ხალხში დიდ შფოთსა და დაპირისპირებას იწვევს“, – ნათქვამია განცხადებაში.

ამასთან, განმარტებულია, რომ საქართველოში რელიგიითაშორისი კეთილგანწყობა ურთიერთპატივისცემას და ანგარიშს განაწილებს ეყვარებოდა და ეს დამოკიდებულება აუცილებლად უნდა შენარჩუნდეს.

რასაც ჩვენს გაზეთში წაიკითხავ, სხვაგან ვერ ნახავ!..

ირაკლი ღარიბაშვილი ილჰამ ალიევს უხვდა

ბაზირბაიჯანის რესპუბლიკაში ოფიციალური ვიზიტის ფარგლებში, საქართველოს პრემიერ-მინისტრი აზერბაიჯანის პრეზიდენტს შეხვდა. როგორც „ინტერპრესნიუსს“, პრემიერ-მინისტრის პრესსამსახურიდან აცნობეს, პირისპირ შეხვედრა ირაკლი ღარიბაშვილსა და ილჰამ ალიევს შორის ზაგულბას საპრეზიდენტო სასახლეში გაიმართა.

შეხვედრაზე ორი ქვეყნის კეთილშეშობა-ლური ურთიერთობა და სტრატეგიული თანამშრომლობის საკითხები განიხილეს. განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმო რეგიონალური უსაფრთხოებისა და ენერგოსაფრთხოების საკითხებს. გამოიქვეყნა სურვილი, აზერბაიჯანსა და საქართველოს შორის გაღრმავდეს პოლიტიკური, ეკონომიკური-კულტურული და ენერგეტიკული თანამშრომლობა.

პირისპირ შეხვედრისას, საქართველოს პრემიერ-მინისტრი და აზერბაიჯანის პრეზიდენტი პარტნიორული ურთიერთობის შემდგომი განვითარების პერსპექტივებსაც შეეხნენ და აღნიშნეს, რომ გამოცდილების გაზიარება პოლიტიკური, ეკონომიკური და ჰუმანიტარული მიმართულებით, ორივე ქვეყნისთვის სასარგებლო იქნება.

საქართველოს პრემიერ-მინისტრის ირაკლი ღარიბაშვილისა და აზერბაიჯანის პრეზიდენტის ილჰამ ალიევის პირისპირ შეხვედრის შემდეგ, აზერბაიჯანის რესპუბლიკის პრეზიდენტი საქართველოს დელეგაციას გაფართოებულ ფორმატში შეხვდა.

მხარეებმა ის კონკრეტული პროექტები განიხილეს, რომლებსაც საქართველო და აზერბაიჯანი ერთობლივად ასორციელებენ. კერძოდ, საუბარი შეეხო ეკონომიკურ, ენერგეტიკულ და სატრანსპორტო სფეროებში მიმდინარე პროექტებს, მათ შორის, ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის ნავთობსადენსა და ბაქო-თბილისი-ერზერუ-მის გაზსადენს.

პრეზიდენტის აზრ-ში ვიზიტი ჩაიშალა

ბმის შესახებ გიორგი მარგველაშვილმა გულში გამართულ პრესკონფერენციაზე განაცხადა. მისი თქმით, გადაიდგა ნაბიჯები პრეზიდენტის ინსტიტუტის საწინააღმდეგოდ.

ეს ნაბიჯები გადადგმულია არა სახელმწიფო ინტერესებიდან გამომდინარე, არამედ — უწყებრივი დაპირისპირებიდან. თუ ჩვენ წავაღოთ ამ გზით და შევეცდებით, მონოპოლიზაცია განვახორციელოთ რომელიმე ინსტიტუტში, იმას მივიღებთ, რაც არ მოგვწონდა სააკაშვილის ხელისუფლებაში, — განაცხადა მარგველაშვილმა.

პრეზიდენტი გიორგი მარგველაშვილი მისი და პრეზიდენტის ინსტიტუტის სადმი გამოთქმულ კრიტიკას ეხმაურება — არის გარკვეული გასაზრებელი კრიტიკა პრეზიდენტისადმი და პრეზიდენტის ინსტიტუტის, არსებული რამდენიმე პრობლემური საკითხიდან გამომდინარე. მინდა, ვუპასუხო იმ კრიტიკას, რომელიც ჩემს მიმართ მოდის აღმასრულებელი გუნდის გარკვეული წარმომადგენლებისგან, ბატონი ბიძინა ივანიშვილისგან და დაჯარმუნო ყველა, რომ აქ არის პიროვნული დაპირისპირება, აქ არის ძალიან პრინციპული მცდელობა პრეზიდენტის და პრეზიდენტის ადმინისტრაციის, რეალურად საქართველოში ჩამოყალიბდეს ფუნქციონირებადი დემოკრატია. ეს კი ნიშნავს იმას, რომ ყველა ინსტიტუტი, როგორც საკანონმდებლო, ისე აღმასრულებელი ან სასამართლო ასრულებს თავის მოვალეობას და ვალდებულია. ჩემი პოზიციაც აქედან გამომდინარეობს. მე არც ერთ მომენტში არ მქონია მცდელობა, რომ მათი მოვალეობა დაპირისპირებული იქნებოდა და მთავრდებოდა იმით, რომ განვადრო მცდელობა, გავაძლიერო ყველა ინსტიტუტი ერთნაირად და ერთი რეჟიმით, — აღნიშნა პრეზიდენტმა მარგველაშვილმა.

მაციაზე გააკეთა, რომლის თანახმად, აშშ-ში მისი ვიზიტის დაგეგმვაში აშშ-ში საქართველოს ყოფილი ელჩი თემურ იაკობაშვილი მონაწილეობს.

როგორც მარგველაშვილმა განმარტა, თემური იაკობაშვილი მისი მეზობელია მთაწმინდაზე და დიდი ხნის ურთიერთობა აქვს.

„სხვათა შორის „ნაციონალური მოძრაობის“ დროს, როდესაც ყველას ეშინოდა ერთმანეთთან ურთიერთობის, თემურს არ ეშინოდა ჩემთან ჰქონოდა პირადი ურთიერთობა. მე ამას ძალიან ვაფასებ, მაგრამ მე თემურისთვის არაფერი მითხოვია. ჩვენ ვმუშაობდით ჩვენი საშუალებებით, თუმცა სამწუხაროდ, ეს საშუალებები იქნა განეიტრალებული“, — აღნიშნა პრეზიდენტმა.

საქართველოს იუსტიციის მინისტრის თეა წულუკიანის განცხადებით კი, გაცრცელებული ინფორმაცია, რომ გაეროში პრეზიდენტის ვიზიტის ორგანიზებაში, აშშ-ში საქართველოს ყოფილი ელჩი თემურ იაკობაშვილი მონაწილეობს, მისთვისაც ცნობილია.

მე ვერაგინ მომიტანს ერთ მაგალითს მაინც, რომ იქნება ეს აღმასრულებელი თუ საკანონმდებლო ხელისუფლება, ხელი შევუშალო საქმიანობის განხორციელებაში. ვერაგინ, ვერც ერთ მაგალითს ვერ მომიტანს. ჩვენ ვდგავართ დემოკრატიის მშენებლობის გზაზე. ეს რთული გზაა — როდესაც ამ გზაზე რომელიმე ინსტიტუტი პოლიტიკის დამოუკიდებელი, თავის მანდატის მიხედვით ასორციელებს, ეს სწორად არის აღქმული, როგორც დაპირისპირება, მაგრამ ეს არ არის დაპირისპირება, ეს არის დემოკრატია“, — განაცხადა მარგველაშვილმა.

პრეზიდენტის განმარტებით, დემოკრატია რთულია და ხშირად ცხოვრებაში ძალიან რთული განსახორციელებია, მაგრამ მარგველაშვილი დარწმუნებულია, რომ „ჩვენ ამას ყველანი ერთად შევძლებთ“.

პრეზიდენტმა კომენტარი იმ ინფორმაციის შესახებ, რომელიც მასსა და აღმასრულებელ ხელისუფლებას შორის არსებობდა, „გადავიდა მართლა პრობლემურ დაპირისპირებაში“.

ბიძინა ივანიშვილი: მთავრობის ყველაზე დიდი გადაცდომა მაღალი პრემიების გამოწერა იყო

ბმის შესახებ ბიძინა ივანიშვილი გაზეთ „ეპიკურის“ პალიტიკასთან ექსკლუზიურ ინტერვიუში აცხადებს და განმარტავს, რომ ის, რაც ამ კუთხით სასჯელის რეზიუმეს სამინისტროში მოხდა, მისთვის „ძალიან სტრესული“ იყო.

„ჩემს წინა გამოსვლებში მე ყოველთვის აღვნიშნავდი იმ გადაცდომებს, რაც მთავრობაში იყო და მათზე ვაკეთებდი რეაქციას. იქვე აღვნიშნავდი, რომ საზოგადოება უკვე კარგად ვერკვედა და სრულფასოვანი კონტროლი მიდის, თუმცა კონტროლის ხარისხის დასვენება საჭირო და ამას საზოგადოება ახერხებს ძალიან კარგად. ყველაზე დიდ გადაცდომად მე ვთვლი ძალიან მაღალი პრემიების გამოწერას და ის, რაც მოხდა სასჯელის რეზიუმეს სამინისტროში, ჩემთვის იყო ძალიან სტრესული და არ მომეწონა. ყველაზე სერიოზულ გადაცდომად მე ვთვლი და საზოგადოებაშიც, მე მგონი, ეს თემა დარჩა“, — აცხადებს ივანიშვილი.

რაც შეეხება ზოგადად აღმასრულებელი ხელისუფლების საქმიანობას, ყოფილი პრემიერის შეფასებით — ერთია გადაცდომები, მაგრამ მეორეა, რამდენად ხარისხიანად მუშაობს მთავრობა. ჩემი აზრით, ოპტიმალური შედეგია და შესაძლებლობებიდან გამომდინარე, შენიშვნები 10-15%-ით მეტის გაკეთება ან უარესიც, მაგრამ შედეგებს, რასაც აკეთებენ ოპოზიციონერები, მე არ ვეთანხმები. ოდნავ უკეთ შეიძლება იქნებოდა მთავრობის წარმოდგენა არ შეგვექმნათ, თითქოს მე მას იდეალურად ვასახიანებდე. რა თქმა უნდა, გარკვეულ სამინისტროებზე შეიძლება კონკრეტულად გადავიდეთ და კონკრეტული შენიშვნები, მინიშნებები გადავკეთოთ, მაგრამ მე არ მივიჩნევდი ამას საჭიროდ. ზოგადად ვთვლი, რომ მთავრობა ეფექტურია და განსაკუთრებით ეფექტურია პრემიერ-მინისტრი.

„რა შუაშია მთავრობა იმაში, რომ ის პრეზიდენტის სასახლეში შევიდა და გუნდის არც ერთ წევრს არ კითხა მასთან, როცა იცოდა მათი უარყოფითი განწყობა, თვითონაც უარყოფითი განწყობა ჰქონდა. ვეტოს დადება ძლივს გადაიფიქრა კანონპროექტზე, რომელიც წაკითხული არ ჰქონდა და პროკურატურას „გრიფი“ მთელი თვე არ მოუსხნა, სანამ არ გასაჯაროვდა. რა შუაშია აქ მთავრობა? ის, რომ ერთი თვე არ ხსნი გრიფით „საიდუმლო“ მთავრულ საბუღალტროს და, ამავდროულად, აცხადებ, რომ კონკურენციაში გინდა იყო ხელისუფლებასთან, ეს საბოლოო ჯამში, რა თქმა უნდა, აზარალებს ქვეყანას“, — აღნიშნავს ივანიშვილი.

საქართველო უკვე საპარლამენტო რესპუბლიკაა და კითხვა, თუ ვინ უნდა წავიდეს გაეროში, არ არსებობს, — განაცხადა ბიძინა ივანიშვილი.

„ვენახეთ სია, ვინ ჩავა და გაეროს სხდომას ვინ დავესწრება საპარლამენტო რესპუბლიკებიდან. როგორც უნდა, იქ პრემიერები იქნებიან წარმოდგენილები. კითხვა არ არსებობს. ისევე შეიძლება იქნება მთავარი მდივანი და ფონი, უფრო მეტად ისეთია, თითქოს აშავეებს პრემიერი და ჩაგრაგს პრეზიდენტს, ამ დროს კი, ორჯერ ორი კითხვა — რა თქმა უნდა, იქ წავა მერველი, რა თქმა უნდა, იქ წავა ნეთანიაშვილი, რა თქმა უნდა, იქ წავა ინგლისის პრემიერი და ა.შ. — შეიძლება მსოფლიოდ ერთი ორი გამოიკლიოს იყოს, როცა პრემიერმა ვერ მოიკლავა და გადასცა ეს უფლება პრეზიდენტს. ასეთია კონსტიტუცია საპარლამენტო რესპუბლიკაში. ის შეხვედრა, საიდანაც ამან მოწვევა მიიღო, დაბალი დონის შეხვედრაა. სხვათა შორის, კლიმატის გაუმჯობესების სამიტზე შარშან ფანჯიკიძე იყო მინიშნული, თუმცა მასაც ასევე არ ხდომებია — ზალკალიანი უნდა წასულიყო, თუმცა, საბოლოოდ, წავიდა ფანჯიკიძე იმიტომ, რომ სხვა საქმეებიც ჰქონდა, მაგრამ არაფის უფიქრია, რომ ჩემთვის ეთქვა ან პრეზიდენტი წასულიყო. ეს არის რეალობა“, — აცხადებს ბიძინა ივანიშვილი.

ბიძინა ივანიშვილის აზრით, პრეზიდენტი გიორგი მარგველაშვილი მთავრობას, როგორც „კონკურენტს“ განიხილავს და „უნდა მას ხელი შეუშალოს“.

„ინაუტურად იყოს მეორე თუ მესამე დღეს, როცა სიტუაციის დალაგება დაიწყო და გაუგებრობაში აღმოვჩნდით, ჩვენი პოლიტიკის ერთ-ერთი საგანი გახლდათ პრეზიდენტი მარგველაშვილის პოზიცია, რომ ის კონკურენციაში უნდა იყოს მთავრობასთან და პარლამენტთან. ჩვენ ამბავ ძალიან ბევრი დრო დაგვხარჯეთ და ეს ჩემთვის იყო გაუგებარი. მე მას ვუბრალებოდი, რომ ეს პოზიცია არ არის სწორი, თქვენ უნდა მოხვიდეთ ერთ გუნდად, „ქართული ოცნების“ გუნდს გვემართება მთელი არჩევნების განმავლობაში, მხარს გიჭერდა, ჯერ არაკორექტულია და მეორეც, კონკურენცია დაგვხარჯავს. თქვენ კონკურენტი გყავთ უმუშევრობის, უამრავი, მათ შორის ტერიტორიული პრობლემის, საგარეო პოლიტიკის და ა.შ. სახით, რომ ეს არის თქვენი კონკურენტი. ხელი-ხელს ჩაკიდეთ, ერთად უნდა იმუშაოთ და არ უნდა იყოს კონკურენცია. საბოლოოდ, მე ჩემს აზრზე დავრჩი, მას კი თავისი აზრი არ შეუცვლია“, — აცხადებს ბიძინა ივანიშვილი.

ყოფილი პრემიერის განმარტებით, ამის მიუხედავად „ეს კაცია, (პრეზიდენტი) კონკურენციას აგრძელებს, მაშინ როცა „ერთი ღარიბი ქვეყნიდან აშშ-ში წასვლა ლამაზი არ იქნება“.

„ეს ძალიან მარტივი თემაა საანალიზოდ. სად არის მედია, სად არის ჟურნალისტიკა, სად არიან ისინი, ექსპერტებს რომ ეძახიან საკუთარ თავს, რა უნდა ამის დალაგება, სადა კითხვები? განა არ ჩანს, რომ ერთი მხრიდანაა მსოფლიოდ პრობლემები? განა მარტივი დასაწახი არაა, რომ წასვლა პრემიერის პროკურატორად და მთავრობაში გადაწყვეტილება უკვე მიიღო. განა ლამაზი იქნება ორი ცალ-ცალკე დელეგაციის წასვლა პატარა, ღარიბი ქვეყნიდან ამერიკაში, მაგრამ ეს კაცი ამას არ დაიფიქრებდა არაფრად და ისევე კონკურენციას აგრძელებს. მას ჰგონია, რომ ეს არის ჯანსაღი კონკურენცია“, — აღნიშნავს ყოფილი პრემიერი.

ივანიშვილი იმასაც აღნიშნავს, რომ კონფლიქტი პრეზიდენტსა და პრემიერს შორის „ნაციონალურ მოძრაობას“ აწყობს. „თან ძალიან აწყობს“.

ბიძინა ივანიშვილი: თავს დაჩაგრულად არ ვგრძნობ

საბმრთველო პრეზიდენტი გიორგი მარგველაშვილი ყოფილი პრემიერ-მინისტრის ბიძინა ივანიშვილის განცხადებებზე გრძელი კომენტარის გაკეთებას არ ამბობს. როგორც პრეზიდენტის ადმინისტრაციის პრესსამსახურში განაცხადეს, მათ პრეზიდენტს ბიძინა ივანიშვილის ინტერვიუ უკვე გააძენეს.

„ეს ინტერვიუ პრეზიდენტს გავაცანი. ერთადერთი რაც მან მითხრა — თავს დაჩაგრულად არ ვგრძნობ“, — განაცხადა პრეზიდენტის ადმინისტრაციის პრესსამსახურის უფროსმა თიკო მუჯანაძემ.

ორსახოვანი საქართველო?!

აქტიურ პოლიტიკაში თქვენი დაბრუნების დროა, ბატონო ბიძინა!

**მოზრუნვულ სააკაშვილს ყოფილი სჯობს,
ნუ ჩაგვბოვებთ უთანასწორო ბრძოლაში!**

ცოცხალმა ამოგვადო, მკვდარმა კი აგვაოხრაო, ისეა ჩვენი საქმე. არადა არ გვეშვებიათ სააკაშვილი და მისი ბანდა, არც დაჭერა ხერხდება, კბილებით იცავს დასავლეთი, „დემოკრატიის შუქურას“ (ისე აუშენდა ოჯახი). რატომ არ იღებენ ოკეანის გაღმელები პასუხისმგებლობას ქვეყნის დამაქცევარზე. სასტუმრო-კაზინოები და შადრევნები ჰგონიათ ქვეყანა? ნუთუ ძნელი დასანახია ფასადს მიღმა ცრემლიანი საქართველო? შინაური მტერი რომ გარეშეზე უარესია, ჩვენზე უკეთ ვინ იცის? შინაური დამპყრობელი დემოკრატიის ნიღბით ანადგურებს ქვეყანას, და მას გარეული მტერიც უჭერს მხარს, არც ერთ დროს ჩვენი მოძმე, ერთმორწმუნე რუსი გვაკლებს ხელს, შინაური აძლევს საბაზს, და ორივე ერთ საქმეს აკეთებს.

ფრთხილად, ქართველებო! ქართველობა მართო ეროვნება არაა, ბედისწერაა! სიცოცხლის და თავისუფლების წყურვილის გარდა არაფერი დაგვიტოვა ღმერთმა.

საკაკაძის გოდება, ქეთევანის მოთქმა, ერეკლეს ქვითინი ალვიძებს თბილისს, ფრთხილად, ქართველებო! მტერი არასოდეს გვაკლდა, მაგრამ შინაური მტერი ასე არასოდეს მოგვძალებია, ხაზანბეგი-სააკაძის სააკაშვილი სარფს მოადგა და საიდუმლო „სერობა“ გამართა, შავბნელი ძალები მის დაბრუნებაზე ოცნებობენ და, თუ ოცნება აუხდათ, მობრუნებული სააკაშვილი ყოფილზე ათჯერ უარესი იქნება! ძვირად დაუჯდება ქართველ ხალხს ეს შემობრუნება, შეიძლება სისხლის კალო დატრიალდეს. ერის მოლაღატის, ერის თვითმყოფადობის წინააღმდეგ მებრძოლის დანაშაული ვერც ერთ პროკურატურულ ბრალდებაში ვერ ეტევა, მაგრამ სამწუხაროდ, მტკიცებულებები ვერ მონახა და რაღაც აბსურდული ბრალდებით ასამართლებენ ერის გენოციდის მომწყობს, მკვლელს, მანიასკ! ისიც ნიშნის მოგებით დღედაღამ „რუსთავი-2“-იდან გვმოდერავენ. ამ ტელევიზიის რომ უყურებ, გეგონება, ისევე სააკაშვილის ხელისუფლებაა, ერთი-ორი სახელა არ ჩანს, რატომღაც (სინდისმა შეანუნა?).

ეს ხომ ქვეყნის, ხალხის დაცინვაა, მით უფრო სამართალდაცველების – „დიდსა ვერ მოკვლენ, ხელად აქვთ, ხოცვა ნადირთა მცირეთა“. გამოდის თანამედროვე ტირანებისთვის კანონი არ არსებობს და ამას

მხარს უჭერს დემოკრატიული სამყარო, არადა, დასავლეთზე უკეთ არ იცის ქართველობამ, „ნაცებმა“ რა ნაციონალური უბედურება დაატრიალეს ქვეყანაში (სახელიც შენიღბულია-ნაციონალური! რა აქვთ ამათ ქართველის!)? ვის ჩავაბარეთ 10 წელი ძალაუფლება, ძალაც და უფლებაც – აკეთეს ის, რაც უნდოდათ, ხოლო მაგათ რაც უნდოდათ, იცის ქართველმა ერმა, რომელიც გადარჩა, თუმცა, ისევე საფრთხის ქვეშაა – სააკაშვილი ამერიკელებისთვის მაინც მათი მამამძაღლია და ეცდებიან, ბოლომდე გამოიყენონ.

უბედურება ისაა, მის მხარეს არიან ცალკეული მაღალი რანგის მოხელეები და მოლაღატეთა – ფარსადან-შადიმანთა რაოდენობა მატულობს. ქვეყნის პრემიერის ირაკლი ლარიბაშვილის – ნაღდი ქართველის წინააღმდეგ გამოსვლა სააკაშვილის გვერდში დგომას რომ ნიშნავს, ეს უნდა იცოდნენ პოზიციის-ოპოზიციისაში, სამწუხაროდ, ისინი ტროას ცხენის როლში გამოდიან, თუმცა, ყველაფერს ხედავს ხალხი და ერთ დღეს ისევე დაიძვრება.

რაც შეეხება პოლიტიკურ ვითარებას – ბოლო წლებიდან დღემდე – არც წინა პარლამენტს არჩევნები ყოფილა დიდად ხალხის გულის ნადების გამოშვებული, ხალხმა მხარი ბიძინა ივანიშვილს დაუჭირა და მისი ხათრით მისცა ხმა იმ პარტიებს, რომელთაც ნაკლებად ენდობოდა და ვითომ ევროპელობით და დემოკრატიულობით მოაქვთ თავი. პარლამენტში არც „ნაცები“ ყოფილან ხალხის ნებით არჩეული. შიშით, ტერორით, გაყალბებებით მოვიდნენ ხელისუფლებაში. სამწუხაროდ, ახალი პრეზიდენტიც ოპოზიციისაშია და ზოგიერთი მინისტრიც, ასე რომ, „ოცნება“ რეალურად ლამის უმცირესობაშია.

ამას ემატება „ენდიას“ კვლევები, და ეს მომავალი ლაღატის ერთიანი კომპლექსია, და თუ ხალხმა არ ივარგა, არსებობს იმის რეალური საშიშროება, რომ „ნაცები“ ფარულად, ახალი სახეებით დაბრუნდნენ ახალი არჩევნებით.

თანაც საბოტაჟის პირობებში ჭირს ქვეყნის მდგომარეობიდან გამოყვანა. „ოცნებას“ არ უნდა დაავიწყდეს, რომ ხალხი ელოდება სამართლიანობის აღდგენას, ეკონომიკურ წინსვლას. ახლა პრემიების, პირადი კუთვნილებებისთვის ზრუნვის დრო არაა, არც კაზინოების და ლიბერასტების დროა!

ასე რომ, ხალხი უკმაყოფილოა და კითხულობს, ვისი ოცნება ასრულდაო?

არადა, „ოცნებას“ აქვს შანსი, ხალხის პარტიად ჩამოყალიბდეს, ეს ხალხის განწყობაა – ებრძოლოს უსამართლობას და ნამდვილად თავისუფალი და დემოკ-

რატიული ქვეყანა ააშენოს. ამიტომ „ოცნებამ“ უნდა გააგრძელოს პარტიული მშენებლობა და ირგვლივ ავტორიტეტიანი, საქმიანი ადამიანები შემოიკრიბოს, ცისთვისაც მთავარია ქვეყანა, მისი მომავალი.

საკაშვილი ყველაფერს აკეთებს ქვეყნის ასარევიად – ამის ფულადი რესურსი და გარე მხარდაჭერაც აქვს, რომ არაფერი ვთქვათ შიდა გამყიდველებზე. იგი მზად არის, მტრის ჯარსაც შემოუძღვეს. ხასანბეგი შემთხვევით არ გვიხსენებია. სააკაშვილი სარფს მოადგა როგორც მოლაღატე ხასანბეგი თავდგირიძე, მაგრამ არ ეყო ვაჟკაცობა, აქვთ გადმოუსულიყო და თავისი დაკავებული „მშენის“ გვერდით დაეკავებინა ადგილი, თუ ესენი დამნაშავე არიან, მეც დამსაჯეთო.

მაგრამ რომელი ცოტნე ეგ არის, აი, ხასანბეგი კი... საქართველო თავისი გეოსტრატეგიული მდგომარეობის გამო დიდხანს იქნება საჯილდო ქვა ორი ძიძის ხელში. დასავლეთი კარგია, მაგრამ რუსეთიც ხომ ანგარიშგასანევი ძალაა, ლამის მსოფლიო დაიკიდოს ფეხზე, „ნაცები“ ახლაც ვაჭრობენ რუსეთის თემით. თუ ერი გიყვართ, რატომ არ აგინებთო რუსებს, – გამოცდის წინაშე აყენებენ ხელისუფლებას, რათა იქნებ შეცდომა დააშვებინონ და ახალი ომი ატეხონ, თორემ ამათ ქვეყანა ფეხებზე ჰკიდიათ, ამათ ხელისუფლება – პირადი კეთილდღეობა ანუ ხებო.

ფრთხილად ქართველებო რუსი რა უბედურებაა, ამას მთელი მსოფლიო ხედავს, მაგრამ „ნაცები“ რომ არანაკლები უბედურებაა, ამასაც კარგად ვხედავთ, რუსი არ ვარგა, მაგრამ შენ ვინ ხარ სააკაშვილო?

დანაშაულებრივი გარემო, რომელმაც დღეს უფრო იჩინა თავი, სააკაშვილის ხელისუფლებამ დაბადა განუკითხაობით, დაუნდობლობით, კორუფციით, ბანდოლობით და მკვლევლობით. ხელისუფლების ამ მაგალითზე გაიზარდნენ უმუშევართა, დანგრეულ, უდედო ოჯახთა შვილები, რომელთა გარყვნაც მოასწრო დაღვინის პროგრამის აღმსრულებელმა და ამ გარემოს შეცვლას დიდი დრო დასჭირდება.

ბევრჯერ გვითქვამს, ქვეყანაში, სადაც ძხვის ქურდობისთვის ბავშვს 7 წელს უსჯიან, ხოლო ქვეყნის დამაქცევარს, მკვლელს და მოლაღატე სააკაშვილს ბრალდებას 5-დან 9 წლამდე უყენებენ, რომელ სამართალზე, კანონზე, მორალზე, წესრიგზე და დანაშაულის და სასჯელის თანაფარდობაზეა საუბარი?

ნემსისა და აქლემის ქურდი ორივე ქურდია მაგრამ, ორივეს ერთნაირად როგორ უნდა მიუსაჯო, ან, საერთოდ, როგორ უნდა მიუსაჯო წერილობითი ქურდობისთვის? თუ ციხეში გამოკეტვა ამ პატიარა ქვეყნის გენოფონდი რაღაც უმნიშვნელო დანაშაულისთვის, ამ ქვეყანას დიდი დღე არ უნერია, რაღაც ხომ უნდა ევატიოს კაცს და რაღაც კი – მართლაც არა?

ჩვენ კიდევ ერის მოლაღატეებს ვვატიობთ და ღვინის და ბურის ქურდებს ვიჭერთ, ეს უფრო აბორიტებს ადამიანებს და აძულებს ერთმანეთს.

საკაშვილის რეჟიმი სასამართლოს მიღმა დარჩა და მისგან გაუბედურებული საზოგადოების ნაწილი მსჯავრდებულია – ეს არის ორსახოვანი საქართველო.

ბატონ ბიძინა ივანიშვილს ჩვენგან არ ესწავლება, რა სჭირს ქვეყანას! კიდევ ერთი დიდგორი წინაა, უნდა გაიწმინდოს პოლიტიკური ველი.

ბატონ ბიძინა, ყველა ნაღდი ქართველი გვერდში დაგიდგებათ ამ ბრძოლაში, რამეთუ ქვეყანა ერთია, – „სამშობლო როგორც უფალი, ერთია ქვეყანაზედა“.

ხასანბეგი სააკაშვილი სარფს მოადგა მის უკან დიდი ძალა დგას, ლარიბაშვილი კი მხოლოდ რამდენიმე კაცის და შსს-ს იმედადაა.

ბატონ ბიძინა, ნუ ჩაგვტოვებთ უთანასწორო ბრძოლაში, სააკაშვილის მობრუნებამდე ხომ არ დადგა თქვენი მობრუნების დრო?

ზურაბ აბრალაშვილი,
„საქ. რესპუბლიკის“ საკ. კორ. ფოტო

⊙ კაკალ გულში

● მაინტერესებს პატრულის მიმართ-ვა ისეთი ნომრის მანქანებისთვის რომლის კომბინაციაც ერთობლიობაში ასე უდრეს:

გადაყენე „ბუასილი“ I (BU 100 LI) გააჩერე „გკონი“ I (GR 020 NI) ვერ გევიგე „ილოცე“ (IL 020 CE) იმოდრავე „შეგ“ I და ა.შ.

● მამატივთ, უბრალოდ „ქართული ოცნება“ ჩამოყალიბებული არ იყო, თორემ ნაცებში რა შემოყვანდაო. რაც შეეხება I ოქტომბერს დილას ვინ შემოვსაზე, ვიტყვი, რომ საბოლოო შედეგებზე მიშამ მომატყუა, თორემ ნ-იანს კი არ შემოვსაზავდიო, განაცხადა გიგა ბოკერიამ და მეორე დღეს კარგად გიგას დანიშნეს.

● პან გი მუნს უთქვამს, ერთი ესკორტი გეკუთვნიოთ და ნიუ-იორკის მეტრო-მანები რომელ დელეგაციას მიაქვს?

● სამი რამ, რაც გამახსენდა და რასაც რუსეთისგან სიამოვნებით გავიზიარებდით:

ნეკსილოვანი თქაზები

1. აიკრძალა არასამთავრობო ორგანიზაციები, რომლებიც საზღვარგარეთიდან ფინანსდებოდა (საშენო საქმეს არავინ დაგიფინანსებს);

2. დაიხურა „მკადონალდსის“ კვების ობიექტები (არ მიყვარს „ძაღლბურგერები“);

3. მიიღო უდროო და უადგილო ხმაურის სანინააღმდეგო კანონი (არც უდროო და უადგილო ხმაური მიყვარს).

● და ეს კლიმატის სამიტი რატო აიჩრმა მარტველამ? ამინდასაც მე იმასა ვშვებო?

● ეს „იზმები“ დალუბავენ ამ ქვეყანას! ყველა „იზმი“ მარაზმია მაგრამ რამდენიმეს აღვნიშნავდი განსაკუთრებით: პოპულიზმი, ნეპოტიზმი, შტაინერის იზმი... სხვათა შორის ნარცისის იზმიც. 15 „იზმი“-ს აქცია-კონსერვის უნდა გამოცხადდეს სას-

წრაფოდ ფეხბუქის ეგოდიო.. ხელექცია მაინც გავაკეთოთ ბოლო-ბოლო.

● მაშ ასე, შეკითხვა: რატომ არ შეიძლება რომ პრეზიდენტი და პრემიერი ერთ დელეგაციაში იყვნენ? სავარაუდო პასუხებია: ა) ერთმანეთი არ ევასებათ. 2) საქართველო არ ევასებათ 3) სკამი და ძალაუფლება ვერ გაიყვეს, 4) კონსტიტუცია და კანონი ფეხებზე ჰკიდიათ!

P. S. ამის მეტე კიდევ სახელმწიფო გადატრიალების სავარაუდო გეგმას აქვეყნებენ და ნაცებს აპიარებენ.

ახლა კითხვა წესიერ საზოგადოებას: არის თუ არა მთავრობის და პრეზიდენტის ქმედებაში კონსტიტუციური წყობის უპატივცემულობა და სახელმწიფო გადატრიალების ნიშნები?

● ვინმემ მიაწვდინეთ იმ სასტავს ხმა, რომ მეც მუსლიმანი ვარ – დანარჩენი პრეზისები მაქვს ხალაღეცისთვის და ღორის თავი მაკლია...

ამოკრება
გიბ ბაბრიძე

⊙ ალიანსალიანი

მიმდინარე კვირის ორი აუთიანი დაჯარიმდა

რუმორც ჯანდაცვის მინისტრმა დავით სერგენიკო გუშინ გამართულ პრესკონფერენციაზე განაცხადა, როგორც ქსელური, ასევე არაქსელური აფთიაქების მონიტორინგი მიმდინარეობს.

– საზოგადოების ინტერესიდან გამომდინარე დავინწყებთ გამოქვეყნებას რამდენი პრობლემა იყო ექიმის მხრიდან, რამდენი პრობლემა იყო აფთიაქების მხრიდან. რაც შეეხება არაქსელურ აფთიაქებს, აქაც ვაკეთებთ მონიტორინგს და დღევანდელი რეპორტის მიხედვით მიმდინარე კვირის განმავლობაში ორი აფთიაქი დაჯარიმდა ამ წესების დარღვევისთვის, – განაცხადა მინისტრმა. რაც შეეხება ექიმებს, რომლებიც აფთიაქებთან ახლოს ახლადახსნის აფთიაქებში რეცეპტებს შესაბამისი გასინჯვის გარეშე წერდნენ, სერგენიკოს თქმით, მათ სიტყვიერი გაფრთხილება მიეცათ, თუმცა, ამ კუთხით მონიტორინგი გაგრძელდება.

ინტერპრესი

პარლ ბილდტმ საქართველოს მთავრობა PR-სააგენტოს „Kreab“ კლიენტი გახდა, რის შემდეგაც იგი პოლიტიკურად მხარს უჭერდა პრეზიდენტ მიხეილ სააკაშვილს. გაზეთმა „აფტონბლადეტმა“ დაადგინა, რომ მსოფლიო ერთი წლის განმავლობაში რეჟიმმა კომპანია „Kreab“-ს ჯამში 20 მილიონი კრონი გადაურიცხა.

ბილდტი კორუმპირებულია, — აცხადებს სააკაშვილის მთავრობის ყოფილი მინისტრი გიორგი ხაინდრავა. როგორც „აფტონბლადეტი“ ადრე იუწყებოდა, „მოდერატების“ პარტიასთან დაკავშირებული კომპანია „Kreab“ სააკაშვილის მთავრობასთან კონტრაქტი გააფორმა 2006 წელს. კლიენტის მოძებნაზე მაშინ პასუხისმგებელი იყო „Kreab“-ის მაშინდელი თავმჯდომარე კარლ ბილდტი.

„როდესაც იგი „Kreab“-ის თავმჯდომარე იყო, მას იქ კარგი კონტაქტები ჰქონდა“, — აღნიშნა „Kreab“-ის ბრიუსელის ოფისის ხელმძღვანელმა კარლ ისაკსონმა 2012 წელს გაზეთ „აფტონბლადეტთან“ საუბრის დროს.

ისაკსონის თანახმად, „Kreab“ უნდა დახმარებოდა საქართველოს მთავრობას მედიასთან და პოლიტიკოსებთან კავშირების დამყარებაში, „მთავრობა დადებითი სახით უნდა წარმოჩენილიყო მედიაში“.

პდრე მს კალზა საილუმლო იყო

ამ კონტაქტების დამყარების შემდეგ, ბილდტი მოკლე ხანში სამთავრობო ალიანსის საგარეო საქმეთა მინისტრი გახდა და „Kreab“-ის მმართველი საბჭო დატოვა.

ნოემბერში კონტრაქტი გაფორმდა. გაზეთ „აფტონბლადეტს“ ახლა შეუძლია, გამოამჟღავნოს ის დოკუმენტი, რომლისაც პრეზიდენტმა სააკაშვილმა თავის დროზე ძალზე საიდუმლო გრიფი დაადო. ეს მოიცავს 2006 წლის დეკემბრიდან 2007 წლის დეკემბრამდე საქართველოს მთავრობიდან „Kreab“-ისთვის 14 საბანკო გადარიცხვას, ჯამში, 4,5 მილიონი ქართული ლარის ოდენობით, რაც 18 მილიონ კრონზე მეტია. ამ ტრანზაქციებს, რომლებიც ბელგიური ING ბანკის მეშვეობით ბრიუსელში „Kreab“-ის ხელმძღვანელთან გეორგ დახელთან ირიცხებოდა, ხელს აწერს მაშინდელი პრემიერ-მინისტრი ზურაბ ნოლაიდელი.

2008 წელს დახელის მიერ პრემიერ-მინისტრისთვის გაგზავნილი წერილი გვიჩვენებს, რომ ხელშეკრულების თანახმად, „Kreab“-ისთვის ყოველთვიურად უნდა გადაერიცხათ ფიქსირებული 1 მილიონი კრონი და ამის გარდა, დამატებითი თანხები „განსაკუთრებული პროექტებისათვის“. ეს ხდებოდა 2008 წლის იანვრიდან თებერვლამდე, იმ საბრუნოდენტო არჩევნების დროს, რომელზეც ეჭვი არსებობს, რომ გაყალბდა. წერილის თანახმად, თვიური გადასახადიც უნდა გაზრდილიყო.

მჭიდრო ურთიერთობები

2006 წლის შემდეგ შედეგთა და საქართველოს შორის დიპლომატიური ურთიერთობები უფრო მჭიდრო გახდა. გარდა კერძო, არაოფიციალური ვიზიტებისა, ბილდტმა, როგორც საგარეო საქმეთა მინისტრმა // ოფიციალური ვიზიტი გამართა ამ პატარა სახელმწიფოში.

ბილდტი გულმოდგინედ უჭერდა მხარს მიხეილ სააკაშვილს. მას შემდეგ, რაც შედეგთა იმდროინდელმა ელჩმა ჰანს გუნარ ადენმა ანგარიში გაგზავნა სამინისტროში 2008 წლის არჩევნების გაყალბების თაობაზე ეჭვების არსებობის შესახებ, იგი უკან შედეგთში გამოიწვიეს. მაშინ ბილდტმა საკუთარ ბლოგზე დაწერა: „არჩევნების შედეგები კითხვის ნიშნის ქვეშ არ დადგება“. ადენის თანახმად, მოგვიანებით, საერთაშორისო დამკვირვებლების მიერ გამოქვეყნებულ ანგარიშებში აღნიშნული იყო, რომ არჩევნების დროს ადგილი ჰქონდა ხარვეზებს.

გიორგი ხაინდრავა პარლამენტის წევრი იყო და ორჯერ ეკავა მინისტრის პოსტი საქართველოს მთავრობაში. ბოლოს, 2008 წელს, პრეზიდენტ მიხეილ სააკაშვილის დროს იგი იყო მინისტრი კონფლიქტების მოგვარების საკითხებში. იმავე წელს მან თანამდებობა დატოვა და სააკაშვილის რეჟიმს დაუპირისპირდა.

ხაინდრავა „აფტონბლადეტთან“ საუბრის დროს აღნიშნავს, რომ მას გაგონილი ჰქონდა „Kreab“-ის კონტრაქტის შესახებ, ხოლო, იმ დროს სახელმწიფო ადმინისტრაციაში ქრთამი ყოველდღიურობა იყო.

„ეს ძალზე დიდი თანხაა საქართველოსნაირი პატარა და ღარიბი სახელმწიფოსთვის. ეს იმაზე გაცილებით მეტია, ვიდრე ამერიკულმა ლობისტურმა ორგანიზაციებმა მიიღეს სუთი წლის განმავლობაში. ამ თანხის გათვალისწინებით, უნდა დასვა კითხვა, სინამდვილეში რისთვის გადაიხდა სააკაშვილის მთავრობამ ეს ფული. რა სამუშაო შესასრულა „Kreab“-მა?“

ხაინდრავა იქვე აღნიშნავს, რომ ბილდტი საერთაშორისო ასპარეზზე „საკაშვილს ზურგს უმაგრებდა“ და უარყოფდა 2008 წლის არჩევნების გაყალბებას, მიუხედავად იმისა, რომ საერთაშორისო დამკვირვებლებს ამაზე განგაში ჰქონდათ ატეხილი.

„მე მჯერა და, ფაქტობრივად, ვამტკიცებ, რომ კარლ ბილდტი ჩართული იყო პოლიტიკურ კორუფციაში, როცა იგი მიხეილ სააკაშვილის ჯიბეში იმყოფებოდა და ნაწილობრივ, ეს მოხდა საქართველოს მთავრობასა და „Kreab“-ს შორის სარფიანი, საიდუმლო ხელშეკრულების მეშვეობით.“

ბილდტი უარყოფს დაჰირაჰებას

ბილდტმა „აფტონბლადეტს“ კითხვებს ელფოსტით უპასუხა: — რამ განაპირობა, რომ 2006 წელს საქართველო „Kreab“-ის კლიენტად აიყვანეთ?

Exminister: Carl Bildt är korrupt

Georgisk ex-minister avslöjar hemliga överföringar ✓ Carl Bildt: "Jag ve..."

ის, რაგას კარლ ბილდტის „განათა“

„აფტონბლადეტმა“ „KREAB“-ისთვის საიდუმლო გადარიცხვები გამოაფხურა

— ეს მე არ გამიკეთებია. ამის თაობაზე არანაირი საუბარი არ მქონია არც საქართველოსთან და არც „Kreab“-თან.

— ახლად გამოქვეყნებული დოკუმენტების თანახმად, „Kreab“-ს 2006 წლის დეკემბრიდან 2007 წლის დეკემბრამდე სულ მცირე 18 მილიონი კრონი გადაუხადეს. ეს თანხა აჭარბებს იმას, რაც საქართველოს მთავრობამ ამერიკულ PR-სააგენტოებს გადაუხადა სუთი წლის განმავლობაში. რატომ მიაჩნდა საქართველოს „Kreab“-ის მომსახურება ასე ძვირფასად?

— ეს კითხვა შეგიძლიათ მათ დაუსვან. მე ამის შესახებ არაფერი არ ვიცი, რადგანაც მე იმ პერიოდში არავითარი შეხება აღარ მქონდა „Kreab“-თან. ამის შესახებ პასუხის მიღება „Kreab“-თან შეგიძლიათ.

— თქვენს ბლოგზე მხარს უჭერდით სააკაშვილს, მაგალითად, როდესაც დაწერეთ, რომ 2008 წლის საბრუნოდენტო არჩევნების შედეგები „ბრუნდება კითხვის ნიშნის ქვეშ“. ადენმა სახელმწიფო მდივნისგან გაიგო, რომ თქვენ უკმაყოფილო იყავით მისი ანგარიშით, რამეთუ მასში ეჭვი იყო შეტანილი

„მე მჯერა და, ფაქტობრივად, ვამტკიცებ, რომ კარლ ბილდტი ჩართული იყო პოლიტიკურ კორუფციაში, როცა იგი მიხეილ სააკაშვილის ჯიბეში იმყოფებოდა და ნაწილობრივ, ეს მოხდა საქართველოს მთავრობასა და „Kreab“-ს შორის სარფიანი, საიდუმლო ხელშეკრულების მეშვეობით.“

არჩევნების გაყალბებაში. მოგვიანებით საერთაშორისო დამკვირვებლები ანგარიშებში საუბრობდნენ არჩევნების გაყალბებაზე. რატომ გსურდათ ყურადღების გამახვილება იმაზე, რომ არჩევნების შედეგები კითხვის ნიშნის ქვეშ არ იდგა?

— მე იგივე ვთქვი, რაც საერთაშორისო დამკვირვებლებმა დაასკვნეს. რა თქმა უნდა, არჩევნები არ ყოფილა უნაკლო, მაგრამ ეს სხვა საკითხია. რაც შეეხება ადენს, ეს სულ სხვა ისტორია იყო.

— ყოფილი მინისტრი გიორგი ხაინდრავა ამტკიცებს, რომ თქვენ პოლიტიკურად კორუმპირებული ხართ, რომ „ყოველთვის სააკაშვილის ჯიბეში იყავით“ და რომ კორუფცია ნაწილობრივ იმის საშუალებით მოხდა, რომ იცავდით „სარფიან კონტრაქტს „Kreab“-სა და საქართველოს მთავრობას შორის“. რას იტყვით ამის შესახებ?

— ამის თაობაზე კომენტარი უკვე გავაკეთე. იგი (ხაინდრავა) ეკუთვნოდა უკომპრომისო ოპოზიციას სააკაშვილის წინააღმდეგ, შესაძლოა, ამის გამოც საუბრობს იგი ამაზე. მისი გაბრაზება გამონეგულია იმით, რომ მე, ისევე როგორც სხვები ვეროკავშირსა და აშშ-ში, ვაკრიტიკებთ მთავრობას ყოფილი პრეზიდენტის წინააღმდეგ სასამართლო სისტემის გამოყენების გამო. ამან გამოიწვია თავდასხმები, მათ შორის, ჩემ მიმართაც. აქვე შეიძლება დავამატოთ, რომ საქართველოს ოფიციალურმა წარმომადგენლებმა პირად საუბარში გამოსახტეს ნუხილი ამ განცხადებების გარკვეული ნაწილის გამო.

„KREAB“-ს უპილოტი

„Kreab Gavin Andersson“-ის უფროსი პარტიონი გეორგ დახელი 2006 წელს „Kreab“-ის ხელმძღვანელი იყო ბრიუსელში. დახელი, ისევე როგორც ისაკსონი, არ ეთანხმება კარლ ბილდტის განმარტებას, რომ იგი არ ყოფილა ჩართული საქართველოს კლიენტად აყვანაში:

„ჩვენ საერთაშორისო მასშტაბით ვმუშაობთ. რასაკვირველია, ბილდტი ჩართული იყო ამ სამუშაოში იმ ფუნქციებით, რაც მაშინ გააჩნდა. იგი სახელისა და ადამიანია. იგი ჩვენი საბჭოს თავმჯდომარე იყო, თუმცა, დაგვტოვა, როდესაც მთავრობაში შევიდა.“

დახელმა თავდაპირველად განაცხადა, რომ 2 მილიონის ოდენობის ტრანზაქციები სიმართლეს არ შეესაბამება.

„სიურპრიზი მსდარის“

მუშაობს, როდესაც მას დოკუმენტები წარუდგინეს, განაცხადა, რომ მთელი ფული „Kreab“-ში არ მიდიოდა. „ჩვენ გვევალებოდა, თანხა სხვა კომპანიებისა და კონსულტანტებისთვისაც მიგვეცა. თქვენ მკითხეთ, რამდენი მივიღეთ ჩვენ. ეს თანხა გაცილებით ნაკლებია დასახელებულ თანხასთან შედარებით.“

— ტრანზაქციები სომ თქვენს სახელზე ხორციელდებოდა? — „Kreab“-ის სახელზე, შემდგომ ჩვენ ვანაწილებდით საქართველოსთვის სასურველ კონსულტანტებზე, რომლებიც ჯგუფში შედიოდნენ და დახმარებას გვიწვედნენ. დახელმა არ მოისურვა ამ კონსულტანტების დასახელება:

— არ არის იმის თქმის საჭიროება. — რატომ არ რიცხავდნენ ფულს პირდაპირ იმ დანარჩენ ორგანიზაციებზე?

— მათთვის უფრო მარტივი იყო, რომ ერთი კომპანია ყოფილიყო.

— გესმით, თუ რატომ ისმება კითხვები კორუფციასთან დაკავშირებით?

— ეს აბსურდია. ეს იყო დიდი პროექტი დროის პატარა მონაკვეთში, აქ ბევრი მხარე იყო ჩართული, ხოლო კლიენტი იყო სახელმწიფო. ამის საფუძველი საერთოდ არ არსებობს, ხოლო კარლ ბილდტი არ მონაწილეობდა მოლაპარაკებებში. იგი უკვე აღარ იყო ჩვენი კომპანიაში.

— ნაწილობრივ, თქვენი მისია იყო პოლიტიკური კონტაქტების ხელშეწყობა, ბილდტი კი პარალელურად პოლიტიკურ დონეზე მუშაობდა.

— იგი არ მუშაობდა პარალელურად. როდესაც იგი მთავრობის წევრი გახდა, მან ჩვენ დაგვტოვა. მას არასდროს მიუღია მონაწილეობა კლიენტთან მოლაპარაკებებში. იგი არასდროს შედიოდა რომელიმე ორგანიზაციაში, სადაც პარალელურად მუშაობდა კონტროლი აქვს, არასდროს ჰქონია პასუხისმგებლობა რომელიმე პროექტზე.

მიმდინარე წლის ივლისში საქართველოს ყოფილი პრეზიდენტის მიხეილ სააკაშვილის წინააღმდეგ სისხლის სამართლის საქმე აღიძრა „უფლებამოსილების გადაჭარბების“ ბრალდებით, რაც გულისხმობს 2007 წელს, რეჟიმის შიგნით კორუფციის წინააღმდეგ მიმართული დემონსტრაციების ძალადობით ჩახშობას, პოლიციის შესვლას და იმ ტელევიზიის დახურვას, რომელიც ოპოზიციის ლიდერების განცხადებებს ავრცელებდა. იგი ასევე ეჭვმიტანილია 2008 წელს საბრუნოდენტო არჩევნების გაყალბებაში.

<http://www.aftonbladet.se/nyheter/article19502468.ab>

ლიზა როსტლუნდი „აფტონბლადეტ“

საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის ალექსანდრე ჭიკაიძის თქმით, სახელმწიფო ხელისუფლების ხელში ჩასაგდებად შეთქმულების მზადების საქმეზე სისხლის სამართლის საქმეა აღძრული. ინტერვიუში, რომელიც გაზეთ „ალიას“ 10 სექტემბერს გამოქვეყნდა, შინაგან საქმეთა მინისტრი, გამოძიების ინტერესებიდან გამომდინარე, კონკრეტული დეტალების გასაჯაროებისგან თავს იკავებს, თუმცა, ამბობს, რომ ექსპერტიზის მიხედვით სააკაშვილი ქვეყანაში ქაოსის შესაქმნელად სპეციალური გეგმის განხორციელებას აპირებდა.

„ალიასთან“ ინტერვიუში საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრი ალექსანდრე ჭიკაიძე ამბობს, რომ მიხეილ სააკაშვილის გეგმა ითვალისწინებს შეიქმნას კარგად ორგანიზებული 500-კაციანი მობილური ჯგუფი, რომელიც, თავის მხრივ, ცალკეულ მობილურ ჯგუფებად დაიყოფა. ამ ჯგუფებს, შინაგან საქმეთა მინისტრის ხელთ არსებული ინფორმაციის თანახმად, ევალუატი იმოქმედონ პროვოკაციულად, მათ შორის, პოლიციის თვალსაზრისით, ეცადონ, მოახდინონ პოლიციის პროვოცირება, შექმნან როგორც ქართველ საზოგადოებაში, ისე უცხოურ მედიასა და დიპლომატიურ წრეებში.

ალექსანდრე ჭიკაიძის განცხადებებს რადიკალურად განსხვავებულად აფასებენ ხელისუფლებასა და ოპოზიციას. შინაგან საქმეთა მინისტრის მიერ გასაჯაროებული ინფორმაცია სარწმუნოა მისი კოლეგებისთვის, საქართველოს მთავრობის წარმომადგენლებისთვის, რომელთაც 10 სექტემბერს მთავრობის სხდომის შემდეგ გაკეთებული კომენტარების მიხედვით, ხელისუფლების წინააღმდეგ შეთქმულების მზადების შესახებ, საზოგადოების დარად, თავადაც „ალიას“ საგაზეთო ინტერვიუდან შეიტყვეს. იძულებით გადაადგილებულ პირთა, ლტოლვილთა და განსახლების მინისტრი სოზარ სუბარი ამბობს, რომ ალექსანდრე ჭიკაიძე განცხადებებს ჰაერზე არ აკეთებს: „ნაციონალური მოძრაობა“ დღეს კი არა, ხელისუფლებაში როცა იყო, მაშინაც დესტაბილიზაციის მქონე ვერაფერს აკეთებდა. ბუნებაში აქვთ გამჯდარი, დესტაბილიზატორები არიან ყველანი — თვითონ განცხადებით, ქმედებით და ყველაფრით. რაც შეეხება ჭიკაიძის განცხადებას, ჭიკაიძე ასეთ განცხადებებს ჰაერზე არ აკეთებს, მას აქვს ინფორმაცია და, შესაბამისად,

გადაპირიპირება და გამნიტრალება

მისად, ეს განცხადებები იმ ინფორმაციებზე დაფუძნებულია, რომლებზეც ალექსანდრე ჭიკაიძის განცხადებით, შედის დევნილთა პრობლემების გამოყენება, სტრატეგიული მნიშვნელობის ობიექტებზე გაფიცვების პროვოცირება და, ზოგადად, ნეგატიური ფონის შექმნა როგორც ქართველ საზოგადოებაში, ისე უცხოურ მედიასა და დიპლომატიურ წრეებში.

ანუ გადაპირიპირების საფრთხე პრესის ფურსლებიდან

სახელმწიფო მინისტრი ევროპულ და ევროატლანტიკურ სტრუქტურებში ინტეგრაციის საკითხებში ალექსი პეტრიაშვილი კი, თავის მხრივ, ხაზს უსვამს სახელმწიფო ინსტიტუტების გამართულ მუშაობას, როგორც იმის გარანტიას, რომ ქვეყანაში უსაფრთხოების შენარჩუნება, კერძოდ ვერაფერს ვერ შეძლებს ქვეყანაში დესტაბილიზაციის კუთხით, ვინაიდან გამართულად მუშაობს ყველა ინსტიტუტი, მათ შორის, განსაკუთრებულად მინდა, მაძლავს გადაფხადო საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს პირად შემადგენლობას და მის ხელმძღვანელობას, ვინაიდან ისინი ყველაფერს აკეთებენ, რომ ქვეყანაში იყოს სტაბილური კრიზისგან თავისუფალი და უსაფრთხოება.

ინტერვიუში კი, რომელიც გაზეთმა „ალიას“ გამოაქვეყნა, საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრი ალექსანდრე ჭიკაიძე ამბობს, რომ მიხეილ სააკაშვილის გეგმას განხორციელება არ უნერია და ვინც ანტიკონსტიტუციური გზით ნაფა და ქვეყანას საფრთხეს შეუქმნის, კანონის წინაშე უმკაცრესად დაისჯება. ერთ-ერთ არასამთავრობო ორგანიზაციად კი, რომელსაც ტეგვის ნაწილის განხორციელება დაეგეგმა, მინისტრი არასამთავრობო ორგანიზაცია „თავისუფლების

ზონას“ ასახელებს: „თავისუფალი ზონის“ წევრებს მიეცათ დავალება, სასწრაფო დახმარების ექიმებისგან მიიღონ ინფორმაციები პიროვნების შესახებ და ეს გააზიარონ იმ კუთხით, რომ თითქოსდა ახალმა მთავრობამ შეუზღუდა მოსახლეობას სასწრაფო გამოძახება და ეს არის ამის შედეგი. ამ გზით სურთ ნეგატიურად წარმოაჩინონ ის რეგულაციები, რაც მთავრობამ მიიღო სასწრაფო რეფორმებისთვის“.

„თავისუფალი ზონის“ გამგეობის თავმჯდომარე გელა ვასაძემ, ამ ბრალდების საპასუხოდ, ჩვენთან საუბარში აღნიშნა, რომ მსგავსი გეგმა ორგანიზაციას არ ჰქონია, თუმცა, მაღლობელია მინისტრის, რომ უკარნახა თემა და სფერო, რომლის მონიტორინგიც აუცილებელია. რაც შეეხება ინტერვიუში ალექსანდრე ჭიკაიძის მიერ გამოთქმულ მოსაზრებებს, გელა ვასაძე ამბობს: „თვითონ ორგანიზაციაში ვე ყველაფერი აღიქმება იუმორით, მაგრამ სასაცილო იქნებოდა, სატირა რომ არ იყოს. საკვანძო მინისტრი აძლევს ინტერვიუს ყვეთელ გაზეთს და, ბოლოში და, ბოლოში, იქიდან გამომდინარე, რომ დესტაბილიზაციის ფაქტორი თუ არის სამოქალაქო საზოგადოების და სამოქალაქო თავისუფლების დაცვა, საზოგადოებას გაავრცელეთ ის პრობლემები, რომლებიც არსებობს ქვეყანაში, მაშინ ჩავთვალთ ეს დესტაბილიზაცია“.

საქართველო და უკრაინა: კლინსში პრესულაქციონი პრესა?

ნატივალდებულია კოლექტიურად დაიცვას საგარეო სამხედრო შემოჭრისაგან მხოლოდ ალიანსის წევრები. ბევრი ევროპელი პოლიტიკოსისათვის უკანასკნელ ხანებში ეს პრინციპი არის საბაბი — ამოისუნთქონ მათთვის უკრაინა რომ ნატოს წევრი ყოფილიყო, ვინაიდან ანექსიას საფრთხის შექმნა მიეცემა დასავლეთის პირდაპირ სამხედრო კონფლიქტთან რუსეთთან.

ამ დროს უკრაინისა და საქართველოს წევრობა სამხედრო ბლოკში განიხილებოდა ჯერ კიდევ რამდენიმე წლის წინათ. 2008 წელს ბუქარესტში ნატოს სამიტის დროს შესაბამისი გადაწყვეტილებისათვის აქტიურად გამოდიოდა ჯორჯ ბუშ უმცროსის ადმინისტრაცია. მაგრამ ევროპის მთელმა რიგმა ქვეყნებმა, მათ შორის, გერმანიამაც, უკვე მაშინ გამოხატა შემოფოთება, რომ ეს მიგვიყვანდა რუსეთთან ურთიერთობაში დაძაბულობასთან. ამას გარდა, როგორც ევროპარლამენტში, ქრისტიან-დემოკრატიული პარტიის საგარეო პოლიტიკის ექსპერტი მხარე არ დაუჭერია უკრაინელთა უმრავლესობას. ექსპერტის სიტყვებით, ელოდებოდნენ, რომ ამგვარი თავშეკავებისათვის რუსეთი გადაიხდის სამხედრო „შესაბამისი“ ციფრით“.

აუხ მხარს უჭერს საქართველოს შესვლას ნატოში

თბილისში, 7 სექტემბერს ვიზიტის დროს, ამერიკის შეერთებული შტატების თავდაცვის მინისტრმა ჩაკ ჰეიგელმა განაცხადა, რომ ვაშინგტონს განზრახული აქვს კვლავაც დაუჭიროს მხარი საქართველოს ევროატლანტიკურ ალიანსში წევრობის იდეას. ამას გარდა, ამერიკის შეერთებული შტატებში განიხილავენ თბილისის მიერ სამხედრო შეფლამფრენების შესყიდვის შესაძლებლობას.

საქართველოსა და უკრაინას შორის ძნელი არაა გავაკლოთ პარალელები. რუსეთის ჯარების შეყვანას აფხაზეთსა და სამხრეთ ოსეთში 2008 წელს ბევრი განიხილავს, როგორც 2014 წელს რუსეთის მიერ ყირიმის ანექსიის წინაპირობას. 2008 წელსაც ამან პროტესტების ტალღა გამოიწვია, მაგრამ შედეგად დასავლეთი მაინც არ ჩარეულა ამ საქმეში და მალე, როგორც ჩანს, შეურიგდა ახალ სიტუაციას.

უკრაინაში კონფლიქტის დაწყების შემდეგ როგორც დემოკრატიკა რობერტ მენენგესმა, ამერიკის შეერთებული შტატების სენატის საერთაშორისო საქმეთა კომიტეტის ხელმძღვანელმა, ისე სენატორმა, რესპუბლიკელმა ჯონ მაკკეინმა გამოთქვეს აზრი უკრაინის არმიისათვის შეიარაღების მიწოდების შესახებ. მაგრამ, დასავლეთევროპელი პოლიტიკოსების მოსაზრებით, ამგვარი ნაბიჯი შეიძლება გახდეს პუტინისთვის საბაბი სამხედრო შეჭრისათვის.

სამხედრო ბლოკის ეჭვი უკრაინის ხელს აძლევს

ამრიგად, აზრი ალიანსში შუად გაიყო: ევროკავშირის ქვეყნების უმრავლესობა არ სურს, მოახდინონ რუსეთის პროვოცირება, მაგრამ ამერიკის შეერთებული შტატები და დასავლეთ ევროპის მთელი რიგი ქვეყნები სხვა აზრისა არიან. მათი მოსაზრებით, თავის დროზე უკრაინის წევრობას ნატოში შეიძლებოდა შეეკავებინა პუტინი ვინაიდან ანექსიისაგან.

როგორც როლანდ ფროიდენშტაინი, უშიშროების საბჭოს ექსპერტი ბრიუსელში ევროპულ მკვლევართა ცენტრიდან, მიიჩნევს, ჯერ კიდევ 2008 წელს ეჭვებმა ნატოში პუტინს რწმენა შეჰმატეს. ალიანსს რომ მიეღო გადაწყვეტილება თბილისთან თანამშრომლობის გაფართოების შესახებ, რუსეთის აგრესიის ალბათობაც შეიძლებოდა შემცირებულიყო, მაინც აქვს ეჭვები.

ფროიდენშტაინი უკვე ამჟამად მხარს უჭერს უკრაინის სამხედრო მხარდაჭერის შეზღუდვას. მისი აზრით, რუსეთს არ გააჩნია „შეუზღუდავი შესაძლებლობები“ საბრძოლო მოქმედებების წარმოებისათვის, და თუ „გავაძლიერებთ დახმარებებს აგრესიისათვის“, კრემლში შეიძლება იფიქრონ მისი აუცილებლობის შესახებ.

ნატოსა და ევროკავშირის ახალი აღმოსავლური პოლიტიკა სჭირდებათ

რიტორც ფროიდენშტაინი, ისე გალერი, უარს აცხადებენ ალიანს რუსეთისთვის რაიმე ზეგავლენის სფერო, რისი არ-

სებობის შესახებაც საუბრობს ბევრი დასავლელი პოლიტიკოსი. ექსპერტების აზრით, ყოველ ქვეყანას აქვს უფლება აირჩიოს თავისი მოკავშირე, ამიტომ ნატო უნდა დარჩეს დიად ორივე ქვეყნისთვის.

გალერის სიტყვებით, საქართველოს და უკრაინის ნატოში შესვლის პირობად უნდა იყოს ამ ქვეყნების მოსახლეობის მიერ ამ იდეის უპირობო მხარდაჭერა, აგრეთვე ალიანსის ყველა მოქმედი წევრის თანხმობა. ამ უკანასკნელის შესახებ ჯერჯერობით საუბარი არაა, მაგრამ სამხედრო ბლოკის წევრების პოზიცია დამოკიდებული იქნება იმაზე, „თუ როგორ ექნებათ რუსეთთან მომავალში მათ საქმე“, მაინცა გალერს. მისი აზრით, პუტინის დროს საქართველოს და უკრაინის შესვლა ნატოში ნაკლებად სავარაუდოა.

მაგრამ ეს როდი ნიშნავს იმას, რომ დასავლეთმა არაფერი არ უნდა გააკეთოს, აღნიშნავს ორივე ექსპერტი. „ნატოს და ევროკავშირს ახალი აღმოსავლური პოლიტიკა სჭირდებათ“, მაინცა ფროიდენშტაინს. ევროკავშირმა უნდა გააფართოოს მხარდაჭერა სამოქალაქო საზოგადოებისათვის და განამტკიცოს ურთიერთობა ქვეყნებთან ვაჭრობის, სტიპენდიალური პროგრამებისა და სავიზო რეჟიმის შემსუბუქების დახმარებით. ნატო კი, თავის მხრივ, უნდა განავითაროს სამხედრო თანამშრომლობა ბლოკის წევრების ფარგლებს გარეთაც, „მოსწონს ეს კრემლს, თუ არა“.

დეპუტატი გალერი ასევე აუცილებლად მიიჩნევს თანამშრომლობის შემდგომ გაფართოებას სამოქალაქო და სამხედრო სფეროში. მაგრამ ამავე დროს იგი ხაზგასმით აღნიშნავს დიალოგის გაგრძელების აუცილებლობას ევროკავშირსა და რუსეთს შორის. მისი აზრით, ევროპამ უნდა შეინარჩუნოს ინტერესი დიალოგისადმი, რომელსაც რუსეთთან აწარმოებენ უკრაინა, საქართველო და მოლდოვა.

შპრანიის კრიზისის გამო საერთაშორისო ასპარეზზე ზეპირი ვითარების შესახებ, საქართველოს უსაფრთხოებასთან დაკავშირებულ საკითხებზე, ინტერვიუ ინტერვიუ "საქართველოს საზღვარისა და საზღვარის შიდა საზღვარი, სტრატეგიული გამოწვევების განხილვის თანაგრძობისათვის ირანული მხარისგან განსხვავებული მოლოდინების შესახებ.

ბატონო ირანული, რუსეთის მიერ ჯერ ყირიმის ანშლიუსმა, ხოლო შემდეგ უკრაინის აღმოსავლეთში საომარი მოქმედებების განხილვის, დასავლეთისა და რუსეთის შორის უკიდურესად დაძაბა ურთიერთობა და საერთაშორისო ურთიერთობებში კლიმატი მნიშვნელოვნად შეცვალა. ექსპერტთა უდიდესი ნაწილის შეფასებით, მსოფლიოში, რუსეთის ინიციატივით, ახალი გადაწყვეტილებისათვის ომი პრაქტიკულად დაწყებულია. მიუხედავად იმისა, რომ ევროკავშირმა რუსეთს არაერთი საკმაოდ მძიმე ეკონომიკური სანქცია დაუწესა, რუსული პრობლემა არ ცხრება იმის მტკიცებითა და ტირაჟირებით, რომ გერმანია და ზოგი ევროპული ქვეყანა ამერიკის დიპლომატიისგან გაათავისუფლებს გზას დაადგენენ. მოკლედ, უკრაინულმა კრიზისმა რომ მსოფლიო პოლიტიკაში სერიოზული რყევები გამოიწვიო, ფაქტია. უკრაინის აღმოსავლეთში განვითარებული მოვლენების, ახლო აღმოსავლეთში ისლამისტების გააქტიურების, ვაშინგტონსა და თეირანს შორის ურთიერთობების გარკვეული დათბობისა და აშშ-ის ინიციატივით ირანისათვის ეკონომიკური სანქციების მოხსნის პირობებში, თქვენ როგორ შეაფასებდით საერთაშორისო ურთიერთობებში არსებულ ვითარებას?

თუ შევხედვით, მოკლედ შევაფასოთ შექმნილი ვითარება, ალბათ, ყველაზე მართებული იქნებოდა გვეთქვა, რომ მსოფლიოში მკვეთრად გაიზარდა გაურკვევლობის დონე. არსებული საერთაშორისო წესრიგის ეროვნული კარგა ხანია, დაწყებული. ზოგიერთ რეგიონში, მაგალითად პოსტსაბჭოთა სივრცეში უკანასკნელი 10 წლის განმავლობაში საერთაშორისო ინსტიტუტების საქმიანობა სერიოზულად შეიზღუდა, მაგრამ ყველაფერი ეს მაინც ლოკალურ მოვლენებად ითვლებოდა. ახლა კი, მკვეთრად გაიზარდა იმგვარი მოვლენების რიცხვი, რომელთაც ასე მარტივად ვეღარ მოვიხარებთ, როგორც — იზოლირებულს. რა თქმა უნდა, მსოფლიოს განსაკუთრებული ყურადღების საგანი ორი მათგანია: რუსეთის აგრესია უკრაინის წინააღმდეგ და ახლო აღმოსავლეთში ექსტრემისტული ისლამური ორგანიზაციის გააქტიურება. „ისლამური სახელმწიფო“ — ეს თვისობრივად ახალი ფენომენია. იგი არც „ალ-ქაიდას“ მსგავსი ტერორისტული ინტერნაციონალია და არც ეროვნული ჩარჩოებით შემოფარგლული ისლამური წარმონაქმნი. მას ისლამური სახალიფოს აღორძინების პრეტენზია აქვს. რაც მთავარია, მან უცებ შექმნა სერიოზული საბედრო პოტენციალი და მოიზიდა ძალად მთელი მსოფლიოდან. ამით სერიოზული საფრთხე შექმნა არა მხოლოდ რეგიონის სტაბილურობას.

ჩვენთვის განსაკუთრებული მნიშვნელობის გახლავთ ის, რაც მიმდინარე წლის 1 მარტიდან ხდება უკრაინაში. რუსეთმა სრულიად ღიად, მე ვიტყვოდი, ოფიციალურადაც კი, დაიწყო უკრაინის წინააღმდეგ ღია აგრესია, რომელიც საერთაშორისო ურთიერთობების ფუნდამენტურ პრინციპებს არღვევს. რუსეთის აგრესიული ქმედების პირველი მსხვერპლი იყო ყირიმი, რომლის ანექსია მოხდა იმ საბაბით, რომელიც ძალიან ჰგავს ფაშისტური გერმანიის მიერ მეორე მსოფლიო ომისას არაერთხელ გამოყენებულ თვისს. მას მოჰყვა ომი უკრაინის სამხრეთ-აღმოსავლეთში, რაც დღემდე გრძელდება და, რომლის მიზანი უდავოდ არის უკრაინაში იმგვარი კერის ჩამოყალიბება, რომელიც რუსეთმა საქართველოსად და მოლოდინმა გაყინული კონფლიქტების სახით შექმნა მოახერხა. ყველა ამ მოვლენამ რუსეთში აგრესიული ნაციონალიზმის გაუგონარი აღზევება გამოიწვია. თუ ვინმე უბრალოდ შეეცდება და თვალს გადაავლებს, თუ რა ხდება რუსულ მედიასა-შუალედებში, სახელმწიფოს მიერ კონტროლირებად თუ კერძო მფლობელობაში მყოფ მედიასში, დანახავს, რომ ეს არის არა მხოლოდ ანტიუკრაინული პროპაგანდა, არამედ იმპერიული დემოგოგიის ბაკქანალია.

უკანასკნელი ორი კვირის განმავლობაში ამ პროცესმა ახალი ასპექტები შეიძინა. გაისმა მუქარა მოლოდინის, ბალტიის სახელმწიფოების და თვით ყაზახეთის წინააღმდეგაც კი. ყველაფერი ეს, უდავოდ იმარტობა იმისა, რომ რუსეთმა პრაქტიკულად უარი თქვა თავის შეკავებაზე ნებისმიერი, აქამდე არსებული ბარიერის წინაშე. ამით იგი საშიში გახდა. ძელი სათქმელია, სადამდე მიგვიყვანს ეს მოვლენები, თუ მათ საერთაშორისო თანამეგობრობა არ აღუდგა წინ.

გასულ კვირაში დასრულდა უელსის ნატოს სამიტის ალიანსის სამიტის პასუხი უნდა გაცვა რუსეთისათვის უკრაინაში წარმოებულ პოლიტიკაზე. სამიტის პოლიტიკური და სამხედრო ასპექტებზე სხვადასხვა, ხშირად დიამეტრულურად განსხვავებული შეფასებები გაკეთდა. თქვენი აზრით, რამდენად ადეკვატური პასუხი გაცა ბრიუსელმა და ვაშინგტონმა კრემლს უკრაინაში საერთაშორისო სამართლის პრინციპების უხეშად და უტიფრად დარღვევისათვის?

ევროკავშირისა და ნატოს პასუხი გარკვეულწი-

ლად განსხვავდება ერთმანეთისაგან. ვფიქრობ, რომ ნატომ პრაქტიკულად გააკეთა იმის მაქსიმუმი, რაც მას არსებულ სიტუაციაში შეეძლო. სამიტის ერთ-ერთი ნაშედეგი იქნა უკრაინა გახლდათ. ის მწვავე კრიტიკა, რომელიც სამიტზე რუსეთის მისამართით გაისმა, სერიოზულად აისახა სამიტის დეკლარაციაში. რუსეთის ქმედება შეფასებულია სრულიად უკანონოდ და ყოველად გაუმართლებელ სამხედრო ინტერვენციად. გარდა ამისა, ნატომ კონკრეტული ნაბიჯების გადადგმაც დაგეგმა. მიღებულია გადაწყვეტილება აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნებში ნატოს სამხედრო ინფრასტრუქტურის განლაგების თაობაზე. ასევე მნიშვნელოვანია, რომ ნატომ ახალი, ნეკრი სახელმწიფოების დასაცავად სპეციალური ერთობლივი სექსპედისციო შენაერთის შექმნის შესახებ მიიღო გადაწყვეტილება. იგი უნდა შეიქმნას და გაიწვრთნას იმისათვის, რომ სწორედ რუსეთის შესაძლო აგრესიულ მოქმედებას უპასუხოს ამ რეგიონში.

ევროკავშირმა აშშ-სთან ერთად რუსეთის წინააღმდეგ ეკონომიკური სანქციების უკვე ორი პაკეტი აამუ-

ირაკლი მინაღარიშვილი:

ბაღალი დონის საერთაშორისო უორუმზე პრტიმ სახელმწიფოდან რი დელეგაციის პრტიდროულად ჩასვლა ნონსენსია

შავა. ამან რუსეთში გარკვეული პრობლემები შექმნა, მაგრამ თუ დასავლეთის რეაქციას უკრაინის მოვლენებზე ზოგადად შევაფასებთ, ვერ ვიტყვით, რომ იგი სიტუაციის ადეკვატურია. მიღებული ზომები სრულიად არასაკმარისია რუსეთის აღვირახსნილი მოქმედების მოსათოკად.

საბოლოო კრიტიერიუმი, რითაც დასავლეთის რეაქციის ეფექტი შეიძლება შეფასდეს, შეიძლება იყოს მხოლოდ ერთი რამ — შეძლების თუ არა დასავლეთი, ალკვეთოს რუსეთის აგრესია, დაახვეწინოს მას უკრაინის საზღვრებიდან. ჯერ ამისგან ძალიან შორს ვართ. ამიტომ, ჩვენც იძულებული ვართ ვალიაროთ, რომ დასავლეთის რეაქცია არასაკმარისია. როგორც ჩანს, დასავლეთმა რუსეთთან საუბარი ჯერ კიდევ ვერ ისწავლა.

ამ დროს კი რუსეთი ჩვენთვის, ქართველებისთვის კარგად ცნობილ ხრიკებს მიმართავს. მაგალითად, ზუსტად უელსის სამიტის გახსნისათვის ხელი მოეწერა მინსკის ოქმს, რომელსაც, ღრმად ვარწმუნებული, სხვა ფუნქციები ეთა ერთად ერთი ფუნქციაა ჰქონდა — ალიანსისთვის შეექმნა ილუზია, თითქოს საქმე მოწესრიგებისკენ მიდის. სხვათა შორის, ამას გარკვეული ეფექტი ჰქონდა კიდევ. მსექტემბერს უნდა გამოქვეყნებულიყო ცნობა რუსეთის მიმართ ევროკავშირის მეტამ დონის ეკონომიკური სანქციების შესახებ, მაგრამ, როგორც ეტყობა, გადაიდო. ძელი სათქმელია, რამდენი ხნით. შესაძლოა, ჩვენი საუბრის დასრულებამდე იგი მიღებულიც იქნას. მაგრამ, თავად ფაქტი, რომ ეს პროცესი დამუხრუჭდა, ნიშანდობლივია. რუსეთმა ევროპულ ქვეყნების რიგში ბზარის შეტანა შეძლო.

თუ ნათქვამს შევაჯამებთ — დასავლეთი ჯერ ვერ ახერხებს რუსეთის აგრესიული ქმედებების შეჩერებას. ვნახოთ, რა მოხდება უახლოეს დღეებში. მოვლენები ძალიან სწრაფად ვითარდება. — როგორ შეაფასებდით საქართველოსთან მიმართებაში მიღებულ გადაწყვეტილებებს, ნატოს მიერ საქართველოსთვის შეთავაზებულ გაძლიერებული თანამშრომლობის პაკეტს, ჩვენთან ნატოს სანქცონელი ბაზის გახსნის პერსპექტივას?

— რაც ნატოს სამიტმა საქართველოსთან დაკავშირებით გადაწყვიტა, მოსალოდნელი იყო. ამაზე მუშაობა მიმდინარეობდა და საზოგადოებას ამის თაობაზე

ინფორმაცია ჰქონდა. ის, რომ გადაწყვეტილება მიიღეს და რომ ნატო ახალი ფორმატითა და პროგრამით დაინყებს მუშაობას საქართველოსთან, უდავოდ მისასალმებელია. ეს სერიოზული წინგადადგმული ნაბიჯია. ამასთან ერთად, არ უნდა დაგვავინყდეს, რომ ეს ჯერ კიდევ არ ნიშნავს ნატოს ვალდებულებას, უზრუნველყოს საქართველოს უსაფრთხოება. ამიტომ, მთელ საზოგადოებას, მთელ პოლიტიკურ ელიტას კიდევ მოუწევს დაძაბულ რეჟიმში მუშაობა. უკრაინისათვის რუსეთის დაპირისპირება ერთმნიშვნელოვნად მტყვევლებს იმაზე, რომ მოსკოვი აქტიურად შეუდგა თავისი სტრატეგიული გეგმის რეალიზაციას და მიზნის მისაღწევად არაფერს ერიდება. ეს სერიოზულია ზრდის რისკებს საქართველოსათვის. ასე რომ, მტკიცე ნერვები და სერიოზული დაფიქრება ყველა ნაბიჯის წინ კვლავ რჩება ცხოვრების წესად.

— ოპოზიცია უელსისუფლებას უკრაინის საკითხში მკავილო პოლიციის დაუფიქსირებლობას საყვედურებს. მეტიც, წინ უელსისუფლებების მაღალჩინოსნების აზრით, უელსისუფლება საერთაშორისო ასპარეზზე ერიდება კრემლის ღიად კრიტიკას, არაფერი გაუკეთებია იმისათვის, რომ მსოფლიოს უკრაინისა და საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიების პრობლემები ერთ კონტექსტში ადუქტა. თქვენი აზრით, რამდენად მართებულია ოპოზიციის მხრიდან უელსისუფლების ამგვარი კრიტიკა? და კიდევ, რამდენად ადეკვატურია უელსისუფლების მიერ მოსკოვის მიმართ, თუ შეიძლება ასე ითქვას — „დაბალ ხმაში“ წარმოებული პოლიტიკა?

— ასეთი განცხადებები უსამართლო და უსაფუძვლოა. დიას, შეიძლება უკრაინის მოვლენებზე რეაგირებისას უფრო მწვავე ტერმინების გამოყენება, შეიძლება რეაქცია უფრო სწრაფად ყოფილიყო, მაგრამ ის, რაც გაკეთდა და მიიღწა, ამგვარი დასკვნის გაკეთების საფუძველს არ იძლევა. საქართველოს პოზიცია სრულიად მკავილო და ნათელია. ეს დადასტურდა პარლამენტის, პრეზიდენტისა და სა-

გარეო უწყების განცხადებებით. იმ სამუშაოს გათვალისწინებით, რომლის შესახებ ცნობები პრესაში ყოველთვის ვერ მოხვდება, საქართველოს მიერ დასავლეთისათვის ამ საერთო კონტექსტის ახსნის მიზნით განეული სამუშაოს შედეგი გახლდათ ის, რომ ნატოს უელსის სამიტზე სწორედ ამგვარად იყო რუსეთის მოქმედება შეფასებული, რამაც თავისი ასახვა ჰპოვა სამიტის დეკლარაციაშიც. ეს სულაც არ ნიშნავს იმას, რომ ჩვენ ჩვენი საქმე დავასრულეთ. ჩვენი სტრატეგიულ მოკავშირეს — უკრაინას მხარდაჭერა კვლავაც სჭირდება ყველა იმ შესაძლო ფორმით, რაც საქართველოს ძალუხს.

რაც შეეხება კითხვის მეორე ნაწილს, მასზე კამათი დიდ ხანია, მიდის. ვფიქრობ, მიუხედავად ამ კამათისა, თვით ამგვარი პოლიტიკის შედეგი სახეზეა. ქვეყნის აქვს საშუალება, განახორციელოს თავისი სტრატეგიული არჩევანი. ჩვენ ხელი მოვანერეთ ევროკავშირთან ასოცირების დოკუმენტებს, სერიოზული ნაბიჯი გადაიდა ნატოს სამიტზე ალიანსთან დაახლოებისათვისაც. უბრალოდ ეს ყველაფერი, ნაკლები ხმარით გაკეთდა, ვიდრე წარსულში ხდებოდა. საქართველოს რუსეთთან, როგორც ბრძანეთ, „დაბალ ტონში“ საუბრით მის მიერ გაცხადებული საგარეო კურსის განხორციელებაში ჯერ არაფერი ნაუჭია.

— გაეროს ასამბლეაზე პრეზიდენტისა და პრემიერ-მინისტრის გამგზავრება — არამგზავრების თემა აქტუალური ამავე თემაზე პრეზიდენტისა და საგარეო საქმეთა სამინისტროს წარმომადგენლების მიერ გაკეთებული განცხადებების გამო გახდა. მინისტრმა მიაა ფანჯიუმი კი ბრძანა, რომ ამ თემაზე პრეზიდენტთან უელსში ექნებოდა კომუნიკაცია, მაგრამ სამიტის შემდეგ საგარეო საქმეთა მინისტრის პირველი მოადგილის დავით ზალკალიანის მიერ გაკეთებულმა განცხადებებმა ცხადყო — საგარეო უწყება პრეზიდენტისაგან გადაწყვეტილების შეცვლას იმ მოტივით ცდილობს, რომ „საქართველოს არა აქვს ფუფუნება, გაეროს ასამბლეაზე ორი უმაღლესი დონის ლიდერი იყოს წარმოდგენილი“, „გაეროს ასამბლეის ისტორიაში არ არის არც ერთი შემთხვევა, როდესაც ერთი ქვეყნის ორი ლიდერი ერთდროული წარმოდგენილი“, და ეს „ძალიან სერიოზული დამაზიანებელი ფაქტორი იქნება ჩვენი ქვეყნის საგარეო იმიჯისთვის“. თქვენ როგორ შეაფასებდით, ამ საკითხში წარმოქმნილ უხერხულობას? და რამდენად დიდა ალბათობა, რომ, რაც ამ თემაზე უკავშირდება, ქვეყნის იმიჯს სერიოზული ზიანს მიაყენებს?

— ჩვენი ინტერვიუს მიზანი საქართველოს საერთაშორისო ასპარეზზე თანამშრომლობის საკითხებზე საუბარი გახლდათ. რაც შეეხება ამ ინიციენტს, თუ შეიძლება ასე ვუწოდებდით, მას საგარეო პოლიტიკისათვის და საერთაშორისო ურთიერთობებთან არავითარი კავშირი არა აქვს. ეს, საერთოდ არ არის დიპლომატიის თემა. ეს არის ქვეყნის ინსტიტუციური მონყობის ხარვეზების გამოვლინება, რომელიც, რაც შეიძლება საზოგადოდ უნდა აღმოიფხვრას.

— რა თქმა უნდა, მაღალი დონის საერთაშორისო ფორუმზე ერთი სახელმწიფოდან ორი დელეგაციის ერთდროულად ჩასვლა ნონსენსია. მაგრამ, ამ საკითხის მოგვარება სამუშაო კონსულტაციების საგანი უნდა იყოს და, ამ თემაზე კამათს საგარეო ურთიერთობებთან საერთო არაფერი აქვს.

სათამაშო ბიზნისი

წმინდობის პატივსაცემად, მტრული დაპირისპირება თუ სპორტული შეჯიბრი, რელიური, ვითქვამთ, ძალაუფლებრივი, სოციალური თუ პოლიტიკური სტატუსის ამბავების გარდა, აზარტის უდიდეს იმპულსსაც შეიცავს, რაც, ზოგჯერ იქნება სხვა მამოძრავებელ ძალებზე მძლავრიც იყოს. ამდენად, აზარტი, გნებავთ ნადირობის დროს, კაცობრიობის ოდითგანვე თანდაყოლილი თვისებაა, მაგრამ აზარტული თამაშების გაჩენისა და ფართოდ გავრცელების თარიღის დასადგენად ვერაფერი დაასახელებს. იმ უხსოვარი დროიდან მოყოლებული, როცა ქვეყანაზე სხვადასხვა ტიპის თამაში გაჩნდა – მათ შორის, ბანქოს, დომინოს, დოლის უამრავი ნაირსახეობა, ლატარიები, ნადი და სხვა, ტექნიკურ პროგრესს ბევრი სხვაგვარადაც – ვგრეთ წოდებული „რულეტკა“, ფულზე სათამაშო ავტომატები, ტოტალიზატორები, რომელთა თამაში ახლა უკვე სახლიდან გაუსვლელადაც კი შეიძლება ინტერნეტის საშუალებით. სათამაშო ინდუსტრია კი, რომლის „ტაძრ-

თამაშეთა რიცხვი. რაც შეეხება ონლაინ-თამაშებს, ისინი საერთოდ ყოველგვარ კონტროლსაა მოკლებული, ამდენად, მოთამაშეებს შორის უამრავი არასრულწლოვანიცაა.

საკითხთან დაკავშირებით ექსპერტი დემურ გორხელიძე აღნიშნავს, რომ ქვეყანაში ასეთი ვითარება მხოლოდ სათამაშო ბიზნისის ძლიერი ლობის წყალობითაა შესაძლებელი, წინააღმდეგ შემთხვევაში შეუძლებელი იქნებოდა მისი ასე თავის ნებაზე მიშვება.

რეგულაციების შემოღება, რომელთა მსგავსი ყველა ცივილიზებულ ქვეყანაში მოქმედებს, ძალიან მარტივად შეიძლება, მაგრამ, რაც ხდება ყოველივე მიზანდასახულად ხდება, – აღნიშნავს დემურ გორხელიძე. მისი აზრით, სათამაშო ბიზნისი უფრო ოფიციალურად დაკანონებული ძარცვის ფორმაა, რომელიც გარკვეული სათანადო ზონების გარდა, ქვეყანაში საერთოდ არ უნდა არსებობდეს, ხოლო იქ, სადაც დაშვებული იქნება, მკაცრ ჩარჩოებში უნდა იყოს მოქცეული. ეს, უწინარესად, სამორინებისა და ტოტალიზატორების სასწავლო დაწესებულებიდან გარკვეული დაცილებას, არასრულწლოვანთათვის მისი მიუწვდომელობასა და ა. შ. უნდა შეეხოს. განსაკუთრებით კი ეს ონლაინ-თამაშებს ეხება, რომლებზეც საერთოდ არანაირი რეგულაცია არ ვრცელდება, რამდენიმე პოპულარულ ვებგვერდს კი (ევროპაბეთს, აჭარაბეთს, სხვებს) ყოველდღიურად ათი-ათასობით დაუდგენელი ასაკის მოთამაშე სტუმრობს. ონლაინ-სამორინები ყოველი ასეთი ვიზიტორისგან თავის პროცენტს იღებენ და ხელსაც გვარიანად ითბობენ. ზოგადად კი იმის თქმა შეიძლება, რომ ონლაინ-სამორინები ჩვეულებრივი სამორინებისგან არსებითად არაფრით განსხვავდებიან, იქიდან მოგებაშერჩენილი კაცი კი, არა თუ საქართველოში, მსოფლიო მასშტაბითაც კი თითებზე ჩამოსათვლელია.

თანაც გასათვალისწინებელია აზარტული თამაშების ბიზნისის სრულიად უნიკალური, ასე ვთქვათ, „ეროვნული თავისებურება“: თუ სხვა ქვეყნებში სამორინება და მოთამაშეს შორის მოგების ალბათობა, პროცენტული ანგარიშით, პროპორციით 70/30-ზეა, საქართველოში ეს მაჩვენებელი, შესაბამისად, 99,9/0,1-ზეა. ამდენად, სათამაშო ბიზნისის ყაჩაღური ბუნების ახსნა-განმარტება, ვფიქრობთ, სრულიად ზედმეტია.

ისე, კაცმა რომ თქვას, რამდენადაა კავშირში ეროვნული ეკონომიკური ზრდის ტემპის შენელება სათამაშო ბიზნისთან, როგორც ამას ბატონი ნოდარ ხადური აცხადებს, ძნელი სათქმელია, რადგან მოგებასთან შედარებით სამორინები შეუდარებლად ცოტა გადასახადს იხდიან. ამჟამად მოქმედი კანონმდებლობით, სათამაშო ბიზნისის ტემპი ასეთია: ერთი აზარტული და სხვა მომგებიანი თამაშების, სამორინების მოწოდების ნებართვის ერთჯერადი მოსაკრებელი, რომელსაც საქმიანობის დაწყების მომენტისთვის იხდიან (ქვეყნის მთელ ტერიტორიაზე იგი 5 მილიონი ლარითაა განსაზღვრული, ბათუმის, ქობულეთის, ბორჯომისა და ყაზბეგის ტერიტორიის ფარგლებში იგი 250 ათას ლარს შეადგენს, ხოლო წყალტუბოს რაიონის ტერიტორიაზე სამორინეს მოწყობის მოსაკრებელი დაწესებული საერთოდ არ არის), მეორე კი თავად სათამაშო ბიზნისის მოსაკრებელი, რასაც წელიწადში ოთხჯერ, ანუ კვარტალში ერთხელ იხდიან და რისი ოდენობა სათამაშო მაგადების რიცხვობაზე დამოკიდებული და 15-30 ათასი ლარის ფარგლებში მერყეობს.

უნდა აღინიშნოს, რომ, თუ სათამაშო ბიზნისის დაბევრის ევროპულ, მაგალითად, ინგლისის, გერმანიის, საფრანგეთის, ბელგიის, სხვათა პრაქტიკას გადავხედავთ, ეს ციფრები ნამდვილად ძალიან მცირეა. საქმე ის არის, რომ, ფაქტობრივად ყველგან, სამორინების დაბევრის პროცენტი სამორინეს წლიური მოგებისა და მიხედვით მიმდინარეობს და, საშუალოდ, 15-50 პროცენტის ფარგლებში მერყეობს, ზოგან კი (მაგალითად, გერმანიაში) იგი სულაც 60 პროცენტს აღწევს. ამასთან, ძალიან მნიშვნელოვანია სამორინების განთავსების ადგილები, მათი სკოლებიდან, უმაღლესი სასწავლებლებიდან, საყდრებისგან დასორება, ასევე რეკლამის სხვადასხვა სივრცეში განთავსების საკითხები, რომლებიც საქართველოში, ფაქტობრივად, სრულიად უგულვებელყოფილია.

ყოველივე ზემოთქმულიდან გამომდინარე, ცხადია, რომ სათამაშო სფერო საქართველოში სასწრაფო მიხედვას საჭიროებს თუნდაც ორი მიზეზის გამო: ერთია საშემოსავლო, მეორე კი, ასე ვთქვათ, „ზნეობრივი“ რეგულაცია, და ეს მეორე, ვფიქრობთ, ჩვენი მომავლისთვის იქნება პირველზე უფრო მნიშვნელოვანიც იყოს.

ოთარ ტურაბელიძე

12 სექტემბრის სეზონი

დღე, როცა პერ მოკლეს ილია!

„ილია მარი“ – ეს იყო მისი უკანასკნელი სიტყვები ამ ქვეყნად გადარჩენის, ერის მტრებმა 12 სექტემბერს წინამართან სიცოცხლეს გამოასალმეს „ერის მამად“ შერაცხილი, ნადავ მშობელი ქვეყნის უკეთეს მერმისზე მაფიქრალი ილია ჭავჭავაძე! „ილია ვარ“

„ამიტომაც გკლავთ!“ – იყო გარენრების პასუხი. 107 წელი გასულა...

ილიას მამულიშვილობა, ილიას ერისკაცობა, ილიას მხატვრული თუ პუბლიცისტური შემოქმედება საგზლად მოჰყვება თაობებს, თუ ვინმე ირგებს ამ საგზალს, ერსაც არგია მისი საქმე. ზოგს კი თავისი „ოფოფები“ ჰყავს, თუმცა, „ილია ელობას“ კი იჩემებს.

ეივე... ახლა რა ვთქვამთ?... რით გავაკვირვით „ბედნიერი ერის“ ავტორი?..

გავაკვირვით იმით, თუ როგორ „ვერ ძოვენ“ ერთად საქართველოს პრემიერი და პრეზიდენტი, თუ როგორ ვერ „გაუყვიათ“ უცხოეთში ვიზიტად მიმოსვლა და, საერთოდ, როგორ ვცხოვრობთ! რაც დღესდღეობით გვჭირს, როგორ წარმოიდგენდა ამას ილია? გვჭირს და, მეტი არა?! როგორ შევხედოთ ილიას სურათს, როგორ ვიფიქროთ ილიას ანდერძის აღსრულებაზე?! ფაქტია, რომ „შავ დღეში“ ვართ! თუმცა, იმდენი პატივისცემა კი შეგვრჩა, რომ სახელოვან წინაპარს, მეტადრე, ილია ჭავჭავაძეს, სამაგალითოდ მოვეფეროთ.

ილია ყველასია, ილია სამაგალითია, სადაც საჭიროა, იქ საკადრისად აღინიშნება კიდევ „ილიას დღე“, ჰოდა, თბილისის საკრებულოს ეგიდით ახლაგაზრდული შემოქმედებითი გაერთიანება „ეროვნული იმპერატივი“ დღეს – ილია ჭავჭავაძის მკვლელობის დღეს – მართავს საჯარო ღონისძიებას, საყოველთაო მსვლელობას – „დღე, როცა ვერ მოკლეს ილია“.

დაგამილია ბევრი ღირსშესანიშნავი ღონისძიება, რითაც ჩვენს დიდ წინაპარს კიდევ ერთხელ მიავებენ პატივს. მაგალითად, წინამურიდან დაიწყება მსვლელობა თბილისამდე, ილიას მემორიალურ მუზეუმთან გამართება ლიტერატურული კომპოზიცია, სიონის ტაძარში გადაიხდინა პარაკლის ილიას სახელზე, გამართება თეატრალიზებული წარმოდგენა მთაწმინდის მწერალთა და საზოგადო მოვანეთა პანთეონში და ასე შემდეგ... ამ პროექტის მხარდამჭერია საქართველოს საპატრიარქო!

...ხოლო, საპატრიარქო ლოცულობს ჩვენზე, საპატრიარქო ლოცულობს ყველა იმ დიდ წინაპარზე, რომლებმაც კეთილი კვალი დააჩნის ერის წინსვლას, ხოლო ამათგან, უპირველესი ილია ჭავჭავაძე იყო!

დღეს უამრავი ქართველი სანთელს დაუნთებს მის სსოვნას! ილიას გზას მივყვით, ქართველებო!

ვილან ბარდაღიშვილი

წერილი რედაქციას

„უპირველესად კალმერობა ქართველს“ ...

როდემოდ უნდა ვექცეოდეთ უდიდრად ქართულ ენას? ნუთუ გვრცხვენია, რომ ქართველები ვართ? ჯერ კიდევ გასულ საუკუნეში ცნობილი ქართველი პოეტი მურმან ლებნიძე წერდა – „უპირველესად ვალმერთებ ქართველს, და მერე ვისიც რამდენი მმართველს...“ ნუთუ არა ვართ ღირსი იმისა, რომ სასტუმროებს, სუპერმარკეტებს, დაწესებულებებს ქართულ ენაზე „ღმერთებისა და პოეზიის“ ენაზე გავუკეთოთ წარწერები? მსოფ-

ლიოს არც ერთ ქვეყანაში უპირატესობას არ ანიჭებენ უცხო ენას. კანადაში, კვებეკის პროვინციაში, სადაც ფრანგულენოვანი მოსახლეობა ცხოვრობს, ფრანგულ ენაზე წარწერები განსაკუთრებით მოზრდილი შრიფტითაა, შედარებით მომცროთი – ინგლისურად. ზოგიერთ ქვეყანაში სხვა ენაზე ვერც ერთ ფირნიშს ვერ ნახავთ. მთლად ასეთ უკიდურესობაშიც ნუ გადავარდებით, მაგრამ არამარტო შენი მშობლიური ენის პატივისცემა, არამედ საქართველოს კანონმდებლობაც ითხოვს, რომ წარწერები ქართულ ენაზე გავკეთდეს.

თბილისის მეტროპოლიტენში ვაგონს მარტო ინგლისურად აწერია „მეტრო თბილისი“, მით უმეტეს, რომ მალაზიებისგან განსხვავებით, ისედაც ნათელია, რომ ეს მეტროს ვაგონია და არა სხვა რამ. ამის შესახებ „საქართველოს რესპუბლიკა“ ამ ერთი წლის წინათაც წერდა, მაგრამ... ყურადღება არავის მიუქცევია! იქნებ მიიღოს მხედველობაში ეს ახლადარჩეულმა მერმა, ბატონმა დავით ნარმანიამ და საკითხი დროულად გადაწყვიტოს.

თინათინ თომაძე,

საქართველოს კულტურის დამსახურებული მუშაკი

ალჩუ თუ თოსანი?

მეორე რეპულასია, როელიც იქნება პირველზე უპირველესი იყოს!

ბი“ სამორინებია, მასში დატრიალებული ფულისა და მებატრონებისთვის მოტანილი შემოსავლით, იარაღის, ნარკოტიკების, ენერგოტექნოლოგიის, პროსტიტუციის, ადამიანებით ვაჭრობის, ტრეფიკინგის და სხვა მსგავს „ბიზნესებთან“ ერთად, პირველ ათეულშია.

არის ქვეყნები, რომლებშიც აზარტული თამაშების ინდუსტრია, რომ იტყვიან, ყვავის, ზოგან იგი მხოლოდ ცალკეულ ზონებში, ან ქალაქებშია ნებადართული, ზოგან კი, სულაც, აკრძალულია. ჩვენს სამეზობლოში რუსეთში, აზერბაიჯანში, თურქეთში, ისრაელსა და ახლო აღმოსავლეთის ქვეყნებში, პოსტსაბჭოთა რესპუბლიკებიდან რუსეთში, უკრაინაში, უზბეკეთში, ყირგიზეთსა და ტაჯიკეთში სამორინები აკრძალულია, სამაგიეროდ, ნებადართულია ბელარუსში.

რაც შეეხება სომხეთს, იქ სამორინების მოღვაწეობა მომავალი წლიდან შეიზღუდება. სათამაშო დაწესებულებები მხოლოდ საკურორტო ქალაქებში ცახკაპორში, სევანში, ზოგიერთ სხვაში იქნება. ამავე დროს აღსანიშნავია, რომ სომხეთში სათამაშო დაწესებულების გახსნა მაინც ნებისმიერ ადგილზეა შესაძლებელი, ოღონდ მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუკი ინვესტიცია 100 მილიონ დოლარს აღემატება! საქართველოში, როგორც ცნობილია, აზარტულ თამაშებს არანაირი შეზღუდვა დაწესებულ არა აქვს. მეტიც: აზარტული თამაშების ინდუსტრია ეროვნულ ეკონომიკაში იმდენად მნიშვნელოვან პოზიციას იკავებს, რომ ცოტა ხნის წინათ საგანგებოდ აღინიშნა, რომ ეკონომიკის ზრდის ტემპის ბოლოდროინდელი შენელება სათამაშო ბიზნესში სახსრების ბრუნვის შემცირებას უკავშირდება და ისიც ითქვა, რომ ამ სფეროში რეგულაციების ლიბერალიზაცია საქმეს წაადგებოდა.

საბანკო და სამშენებლო სფეროებთან ერთად, აზარტული თამაშების ბიზნისი ქართული ეკონომიკის ერთ-ერთი ყველაზე სწრაფად მზარდი დარგია, თუმცა კი, ჯერ კიდევ შარშან პარლამენტს თითქოს მისი აკრძალვის საკითხი უნდა განეხილა. დარგობრივი ეკონომიკის კომიტეტთან საგანგებოდ ადგილზეც კი შეიქმნა, რომელსაც საკანონმდებლო რეგულაციები უნდა შეემუშავებინა, თუმცა, საკითხი მას არც ერთხელ არ განუხილავს(!). ამდენად, დარგის შემდგომ განვითარება-გაფართოებას ჯერჯერობით წინ არაფერი უდგას, სათამაშო ბიზნისის წამოსაწყებად მხოლოდ ლიცენზიაა საჭირო. ქვეყანაში სამორინების ადგილმდებარეობები არანაირად რეგლამენტური არ არის, განუხრელად იზრდება მათი, ავტომატების სათამაშო დარბაზების, ტოტალიზატორების ოდენობა, მატულობს თამაშების სახეობათა და მო-

ახალი სილი

ქალარიას ბრინჯაო

Red Bull King of the Rock ერთ-ერთზე ქუჩის კალათბურთის (სტირბოლის) ჩემპიონატი მესამე წელიწადია ეწყობა. აქამდე მისი ფინალი ყველაზე ცნობილი ამერიკული ციხის - ალკატრასის ეზოში ტარდებოდა, რომელიც ასევე „კლდის“ სახელითაა ცნობილი. წლებულს მსოფლიო ფინალმა აზიის ტერიტორიაზე გადაინაცვლა და ფინალისტებმა The King of the Rock - ჩემპიონის ტიტულისთვის სამასანას კუნძულზე მოიყარეს თავი. ვახტანგ ქადარია საქართველოს ოფიციალური შესარჩევი ეტაპის 2013-2014 წლების გამარჯვებულს. შარშან ის სან-ფრანცისკოში მსოფლიო ფინალზე გაემგზავრა, სამი რაუნდი მოიგო და მეოთხედფინალში ესპანეთის ჩემპიონ სერხიო დე ლა ფუენტესთან დამარცხდა - 10:12. წლებულს საქართველოს ჩემპიონატის ფინალი რაბათის ციხის ტერიტორიაზე გაიმართა, ქადარიამ შეჯიბრება მეორედ მოიგო და ტაივანსაც ეწვია. 26 ქვეყნის 32 წარმომადგენელი იბრძოდა პირველობისთვის. ქართველმა კალათბურთელმა პირველ მეტოქეს 7:0 სძლია, მე-2 რაუნდში 2013 წლის ამერიკელ ჩემპიონს - ტეირონ უილიამსს აჯობა 8:5. ვახტანგმა მეოთხედფინალი 12:6 მოიგო, ნახევარფინალი კი 37 წლის თურქ კვიანკ დინლურთან დათმო - 4:6. ჩემპიონატში სწორედ დინლურმა გაიმარჯვა, ჩვენი თანამემამულე კი მესამე პრიზიორი გახდა.

გივი ბაგუა

ნიჩოსნობა

შვიდი ქართველიც იასპარეზებს

„ოლიმპიური იმედი“ - ასე უკვია 1997-1999 წლებში დაბადებულ ნიჩოსანთა საერთაშორისო შეჯიბრებას, რომელიც სლოვაკეთის ქალაქ ბიეშტამში 12-14 სექტემბერს გაიმართება. პირველობისთვის მსოფლიოს 32 ქვეყნის წარმომადგენლები იბრძოლებენ. მონაწილეთა შორის შვიდი ქართველიც იქნება. 1999 წელს დაბადებულთა შორის ერთადგილიანი კაიაკით დუშელი მანანა ჯიქურაული იასპარეზებს. იგი უფროს დასთან - ნინოსთან ერთად ორადგილიანი კაიაკით 1998 წელს დაბადებულებში მოსინჯავს ძალებს. ორადგილიანი კაიაკით გამოვლენ დუშელები - რუსუდან ჯიქურაული და თონა შაბურიშვილი. ცხადია, ისინი ერთადგილიანი კაიაკითაც გაეჯიბრებიან თანატოლებს.

ვაჟებში ერთადგილიანი კაიაკით იასპარეზებს მცხეთელი გიორგი ოგბაიძე. კანოეში ორი 16-წლიანი გვეყოლება - ფოთელი მურმან მალანია და დუშელი მარიამ ქერდიკაშვილი. ტურნირზე გასამგზავრებლად ახალგაზრდა სპორტსმენები ფოთის მერიამ, მცხეთისა და დუშეთის მუნიციპალიტეტებმა დააფინანსეს. 1998 წელს დაბადებული ნიჩოსნები გაისად 18-წლამდეულთა მსოფლიოს და ევროპის პირველობებზე გამოვლენ.

ლუკა დიდი

სურათში: რუსუდან ჯიქურაული. შაბა მანაშვილი ფოტო.

ვალმოსილი

ლუკა დი მონტემპოლო „ფერარი“ ღატოვა

ლუკა დი მონტემპოლო, ადამიანი, რომლის ხელმძღვანელობითაც „ფერარიმ“ ფორმულა ერთში მოწინავე პოზიციები დაიბრუნა, ავტონდუსტრიაში კი გაყიდვები სამჯერ გაზარდა და მოგება - თითქმის ათჯერ, თავის პოსტს ტოვებს. ოფიციალურად ეს 13 ოქტომბერს მოხდება, როცა იტალიურ-ამერიკული საავტომობილო ჯგუფი „ფიატ კრასლერ ავტომობილის“ თავის აქციებს ნიუ იორკის საფონდო ბირჟაზე გაიტანს. „ფერარის“ მთავარი აღმასრულებლის პოსტზე დი მონტემპოლოს სერჯო მარკიონე, „ფიატ კრასლერის“ მთავარი აღმასრულებელი შეცვლის, ვისთანაც მას ბოლო წლებში ურთიერთობა

დაეძაბა. მათ შორის უთანხმოების მთავარი მიზეზი ის არის, რომ დი მონტემპოლოს „ფერარის“ ავტონომიურობის შენარჩუნება სურდა, მარკიონეს მიზანი კი მარანელოური მარკის ავტორიტეტის „ფიატ კრასლერის“ სასარგებლოდ გამოყენებაა. „ფერარი“ მთელს მსოფლიოში ყველაზე მშვენიერი კომპანიაა და ჩემთვის დიდი პრივილეგია იყო მის ხელმძღვანელებს შენარჩუნება. ამ წლების განმავლობაში მისი კეთილდღეობისთვის ენთუზიაზმით და დიდი მონდობებით ვმუშაობდი. ჩემთვის და ჩემი ოჯახისთვის აქ გატარებული წლები, იყო და მომავალშიც, ჩემი ცხოვრების ყველაზე გამორჩეული პერიოდი იქნება“, - ნათქვამია დი მონტემპოლოს მიერ გამოქვეყნებულ განცხადებაში.

გავრცელებული ინფორმაციით, დი მონტემპოლოსა და მარკიონეს შორის უთანხმოების ერთ-ერთი მიზეზი ლუკას მიერ განსაზღვრული სტრატეგია გახდა, რომლის მიხედვითაც, „ფერარის“ წარმოების მაქსიმალური წლიური მოცულობა 7 000 ავტომობილით განსაზღვრა. ამის საბაზად დი მონტემპოლომ ექსკლუზიურობის შენარჩუნების სურვილი დაასახელა. სხვათა შორის, წარმოების შეზღუდვის მიუხედავად, „ფერარიმ“ შარშან მოგება მაინც გაზარდა. მაგრამ მარკიონე თვლის, რომ „ფერარიმ“ იმდენი ავტომობილი უნდა აწარმოოს, რამდენზეც მოთხოვნა იქნება დი მონტემპოლო „ფერარის“ ფორმულა ერთის გუნდს პირველად ჯერ კიდევ 26 წლისა ჩაუდგას სათავეში. ეს ენცო ფერარის გადამწყვეტილება იყო და მაშინ ნიკი ლაუდამ გუნდს ორი საჩემპიონო ტიტული მოუპოვა. სხვადასხვა პროექტებში მონაწილეობის შემდეგ დი მონტემპოლო 1991 წელს კომპანიას ჩაუდგა სათავეში და მალე ფის გუნდში საჩემპიონო შემადგენლობას მოუყარა თავი - გუნდის შეფად უან ტოდტი, ტექნიკურ დირექტორად როს ბრაუნს, პირველ პილოტად კი მიხაელ შუმახერი მიიწვია. ამ ტრიომ საუკუნის დასაწყისში მარანელოელებს ხუთი ტიტული მოაპოვებინა...

გიორგი შოთაძე

კალათბურთი

ესპანეთი ნოკაუტშია

მსოფლიო ჩემპიონატის ჯგუფურ ეტაპზე საფრანგეთის ნაკრები ესპანეთთან 64:88 განადგურდა, მეოთხედფინალში კი გაუვალი დაცვა „დააყენა“ და მასპინძლებს შოკისმომგვრელი მარცხის აგება - 65:52. დასკვნითი მეოთხედის წინ ვინსენ კოლეს შეგირდები ქულით ჩამორჩებოდნენ, თუმცა, ბოლო ათწუთებში ესპანელებს 23:9 აჯობეს და საარაკო გამარჯვებას მიაღწიეს. ალსანი შნავია, რომ ფრანგებმა მოხსნეს 50:28 იმარჯვეს, ესპანეთმა კი თამაშიდან 62-დან მხოლოდ 20 ტყუილს (22-დან 2 სამტყულიანი) გამოიყენა და თამაშის გადარჩენა ვეღარ მოახერხა. შესხვედრის გმირი თომას უერტელი გახდა, რომელმაც 13 ქულიდან 11 დასკვნით მეოთხედში ჩააგდო. მის გარდა, გამოსარჩევია რუდი გობერის გარჯაც - 15 ქულა, 13 მოხსნა. ესპანელთა რიგებში სათანადო დონეზე მხოლოდ პაუ გასოლი გამოიყურება, რომლის მონაგარიც 17 ქულა და 8 მოხსნა იყო. შეგახსენებთ, რომ „სამფეროვნებმა“ მრისხანე მეტოქეს „ევრო-2013“-ის მეოთხედფინალშიც სძლიეს, თუმცა, მაშინ მათი ლიდერი თვით ტონი პარკერი იყო.

ამგვარად, დღეს საფრანგეთი ნახევარფინალში სერბეთს ეთამაშება, მე-2 ფინალისტის ვინაობა კი აშშ-ს და ლიტვის ეროვნული გუნდების შერკინებაში გაირკვევა.

ვიტალი ჯაფარიძე

ქიულ

ბუქარესტში - ევროპის დასალაშქრავად

19-21 სექტემბერს რუმინეთის დედაქალაქი ახალგაზრდა ძიუდოსტა ევროპის პირველობას უმასპინძლებს. ამ შეჯიბრებისთვის ქართველი მოჭიდავეები გორში, გურამ პაპიტაშვილის სახელობის დარბაზში გადიან დასკვნით შეკრებას. მათთან ერთად ემზადებიან ჩეხები და ერთ-ერთი ბერძნული კლუბის წევრები.

წაკრების მთავარმა მწვრთნელმა გია გუგავამ გუნდი შემდეგი ფალანგებით დააკომპლექტა: თორნიკე ნაგლიაშვილი, ლერი ჭელიძე (ორივე - 55), ივანე ჯავახიშვილი (60), გიორგი გუგულაშვილი (66), კობა მჭედლიშვილი (73), უშანგი მარგანი, ლევან გუგავა (ორივე - 81), ბექა ლვინიაშვილი (90), გურამ თუშიშვილი (100) და გუგა კობორძალიძე (+100). გუნდური პირველობისთვის ამათგან გელა კელიაშვილი (66) დაემატება. ბუქარესტში ჩვენი გოგონებიც იჭიდავენ. ევროპის შარშანდელი ჩემპიონი მარიამ ჯანაშვილი (52) ტრავმის გამო კარპატისპირეთში ვერ გაემგზავრა. ნაკრების მთავარ მწვრთნელ გია თენაძეს ახლა თურქეთში ერთობლივ შეკრებაზე ჰყავს ოლია ალაღოშვილი (44), მზია ბეგოშვილი, მარიამ მახარაშვილი (ორივე - 52), სალომე აბაშიძე, მარიამ ციხელაშვილი (57) და ელენე ქებაძე (+78). ევროპაზე წამსვლელთა ვინაობას იგი ორიოდე დღეში დაასახელებს.

ლემსო ცინცაძე

ინტერნეტიდან

სტარიჯი ყოფილა საბრფო მიივიწყა

ინტერნეტში „ლივერპულის“ ფეხბურთელის დანიელ სტარიჯის ყოფილი გულისსწორი, ბრიტანეთში ერთობ პოპულარული მოდელი ჯორდან დანი ყოფილ სტარფოზე საუბარს ერიდება და ინგლისელი ყურნალისტების მრავალი მცდელობის მიუხედავად, წარსულზე თითქმის არასოდეს ლაპარაკობს. ცოტა ხნის წინათ, ჯორდან დანი ევროპაში ერთ-ერთ ყველაზე პოპულარულ და პოპულარობისდა შესაბამისად, გამორჩეულად მაღალანაზლაურებად მოდელად დასახელდა. ამ ეშხიანი შეცტუსა ქალბატონის წლიური შემოსავალი თურმე ორ ათეულ მილიონ გირვანქა სტერლინგს აჭარბებს. არადა, მაშინ, როდესაც ჯორდან დანი სტარიჯის გულისსწორი იყო, მისი სახელი და ვინაობა ძალიან ცოტა ვინმემ თუ იცოდა. ასეა, ბატონო, პოპულარობისაკენ მიმავალი გზა ხშირად ფეხბურთელების სატრფოობაზე გადის და მერე ვილას ახსოვს ეს შენი დანიელ სტარიჯი...

როსტომ რაჭველიშვილი

დედაიმიწის ზურგზე

ჩინეთმა აჩვენა უახლესი პაირსაწინააღმდეგო სისტემა...

ბაბარუს 45 მშვიდობისმფარველი, რომელიც ისლამისტიზმმა აიხვანის ტყვედ...

მშვიდობისმფარველები ფიჯიდან ხელში ჩაიგდეს ბოევიკებმა...

თავიანთ გამოკითხვაში შოტლანდიელთა 53 პროცენტი გამოვიდა დიდი ბრიტანეთიდან...

გამოკითხვა აჩვენებს, რომ რეფერენდუმის შედეგი ძველებურად უცნობია...

11 სექტემბრის ტერორისტული აქტების წლისთავის წინა დღეებში ამერიკის შეერთებულ შტატებში...

ამერიკის შეერთებულ შტატებში 11 სექტემბრის ტერორისტული აქტების წლისთავის წინა დღეებში...

ალიანსიანი

„გალფის“ თანამშრომლებმა მართლაც გმირობა ჩაიღინეს

კომპანია გალფმა კომპანიისადმი განსაკუთრებული თავდადებისა და ერთგულებისათვის...

„გალფი“ მადლობას უხდის ყველა თანამშრომელს, ვინც ძალ-ღონე არ დაიშურა და საკუთარი სიცოცხლის ფასად...

30 ივლისს „გალფის“ ნავთობბაზაზე ხანძარი გაჩნდა, რომლის დროსაც ცეცხლი მოედო კომპანიის ბენზოშიდებს...

ევროპის შვიდ ძველ სახელმწიფოს სავაჭრო პარტნიორების დროს სამი ქართველი დააკავეს

მსოფლიოს შვიდ ძველ სახელმწიფოს პოლიციამ პასპორტებისა და მართვის მოწმობების გაყალბების ბრალდებით...

გამოძიების ინფორმაციით, 40 წლის მოლდოველი მამაკაცი და მისი 34 წლის მეუღლე ჩვენეთის, რუმინეთისა და ბულგარეთის პასპორტებსა და მართვის მოწმობებს აყალბებდნენ...

მასშტაბური სპეცოპერაცია ევროპის შვიდ ძველ სახელმწიფოში – ავსტრიაში, საფრანგეთში, გერმანიაში, საბერძნეთში, პორტუგალიაში, ესპანეთსა და შვედეთში ჩატარდა...

„საბუთების გაყალბება იმდენად ხარისხიანად ხდებოდა, რომ მის ამოცნობას ჩვეულებრივი პოლიციელი შემოწმების დროს ვერ შეძლებდა...

ისევ უანონოდ შენახული სავაჭრო დოკუმენტი იარაღი

რომელიც „ინტერპრესნიუსს“ სამინისტროდან აცნობეს, ცენტრალური კრიმინალური პოლიციის დეპარტამენტის მეორე მთავარი სამმართველოს თანამშრომლებმა...

სამართალდაცველებმა ბაქარ ფ-ს საცხოვრებელი ბინის ჩსრეკისას „ჩემპიონ-მაგნიტი“-ის მოდელის არარეგისტრირებული საფანტის პისტოლეტი, შაშხანა და 6 საბრძოლო ვაზნა ამოიღეს...

ჩვენი კარგადიანი

საქლა მამაკაცი

მამაკაცებში უშვილობას ქალებზე გაცილებით მძიმედ განიცდიან...

სხვადასხვაგვარია მიზეზები, რომელთა მიხედვით სხვადასხვა სქესის წარმომადგენლებს სურთ იყოლონ ბავშვები...

ბრიტანელი მეცნიერების მიერ მოწყობილი გამოკვლევებმა აჩვენა, რომ ბავშვების ყოლა უნდათ მამაკაცების 59 პროცენტს და ქალების 63 პროცენტს...

მანე ჩეპუ

ჩინური მეცნიერები ურჩევენ მშობლებს, დაიცვან ბავშვები ფანქრის ღებების ჩვევისგან...

ლიტონიის მონაწილის რისკის ჯგუფში შედიან ბავშვები 1-დან 5 წლამდე...

გზა გონებასუსტობისკენ

30-დან 50-მდე დეფიციტი ხანდაზმულ ასაკში ზრდის მოხუცებულობის გონებასუსტობისა და ალცხაიმერის დაავადებათა რისკს 2-ჯერ და მეტად...

გამოვლინდა ასევე D ვიტამინის კონცენტრაციის ხელშეწყობის დონე, რომლის ქვევითაც ხდება გონებრივი...

ვიუნარის რისკის ნახტომისებური ზრდა. ასეთ მნიშვნელობად აღმოჩნდა დონე – 50 ნანომოლი ლიტრზე.

როგორც პოლკოვნიკი

დღე და ღამის უძილობა იწვევს ფსიქოზს და აუარესებს ტვინის უნარს, გამოყოფს მნიშვნელოვანი უმნიშვნელოსაგანს...

მათი აიძულეს ჯანსაღი მოხალისეები გაატარონ დღე-ღამე უძილოდ. დილით, როგორც მოსალაგებელი იყო, მოხალისეებს გაუუარესდათ ყურადღება და კონცენტრირების უნარი...

რომ შეემომეძინათ, რამდენად მართლზომიერია გამოუძინებლობის და შიზოფრენიის შედარება...

რომ შეემომეძინათ, რამდენად მართლზომიერია გამოუძინებლობის და შიზოფრენიის შედარება, გამოსაცდელურად ჩაუტარეს ტესტირება...

მიზოფრენიის დროს კი შეჩვევები პრაქტიკულად არ ხდება, ადამიანი კვლავ რეაგირებს ხმის მკვეთრ სიგნალზე...

ყოფიერების დონეზე ყველას ესმის, მთელი დღე-ღამე უძილოდ უკვალდ არ რჩება. მაგალითად, უძილობის მეორე დღე-ღამის ბოლოს ადამიანი იმდენსავე შეცდომას უშვებს კომპიუტერის სტიმულატორზე...

ნდათ, დარღვევები გარედან შემოსული ინფორმაციის დამუშავებაში.

სიყვარული არასოდეს მოკვდება!

შენი მეორე ნახევარი შეიძლება გიყვარდეს ღრმა სიბერემდე ისევე მგზნებარედ, როგორც გაცნობის პირველ დღეებში...

რომანი ობალოსთან

მეცნიერი მამაკაცები უკეთესი საყვარლები არიან, დარწმუნებით ამბობენ სპეციალისტები დიდი ბრიტანეთიდან...

დასკვნები მიიღეს დროზოფილ ბუზებზე დაკვირვების შედეგად, რომელთათვისაც დამახასიათებელია მონოგრამური ურთიერთობანი...

„მწვანის“ ბატონობა

როგორ დაფუძნდა დოლარის ხელისუფლება და ეძნება თუ არა მას დასასრული?

მსოფლიო დაიბადა ქალაქ-დოლარის სისტემისგან და უმზადებს მას შეცვლას. ამის, აგრეთვე იმის შესახებ, რატომ და როგორ გახდა ამერიკული ვალუტა მთავარი მსოფლიოში, გვიამბობს ეკონომიკის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ვალენტინ კატასონოვი.

ბანკირი — არქიმოპატორები

— ბატონო ვალენტინ, ამ ზაფხულს აღინიშნა მნიშვნელოვანი თარიღი მსოფლიო საფინანსო სისტემის ისტორიაში. 70 წლის წინათ, 1944 წელს ამერიკის ქალაქ ბრეტონ-ვუდსში კონფერენციაზე დოლარი გახდა მთავარი სარეზერვო მსოფლიო ვალუტა. რატომ სწორედ ის? იყენებ იმ მომენტისთვის მისი კონკურენტები?

— დავიწყეთ წინაისტორიებიდან. XX საუკუნის დასაწყისამდე მსოფლიოში მთავარი სარეზერვო ვალუტა იყო ბრიტანული გირვანქა სტერლინგი. ეს ბატონობა იყო არანორმალური, რომელიც ემყარებოდა ნდობას ლონდონისადმი, როგორც დიდი კოლონიური იმპერიის ცენტრისადმი. ბრიტანეთის ერთა თანამეგობრობა მოიცავდა დედამიწის მოსახლეობის ნახევარს და მზე მის თავზე არასოდეს ჩადიოდა. 1821 წელს ლონდონში პირველად შემოიღეს ოქროს სტანდარტი, ესე იგი სახელმწიფომ თავისი ფული მიაბა ოქროს და იკისრა ვალდებულება, რომ ფული თავისუფლად დაახურდოს მასზე. XIX საუკუნის შუა პერიოდისთვის ლონდონი მაღალი საპროცენტო განაკვეთების წყალობით, რომელიც იზიდავდა კაპიტალს ყველა ქვეყნიდან, მსოფლიო საფინანსო ცენტრი გახდა. ამ მრეწველობამ კი ინგლისში დაძაბუნება დაიწყო. ამერიკის შეერთებულ შტატებში კი მან დაიწყო სიმალღებების დაპყრობა, და XX საუკუნის დასაწყისში შტატებმა ეკონომიკური მაჩვენებლებით ბრიტანეთს გაუსწრო. მაგრამ ამერიკული დოლარი ჯერ კიდევ იყო არა მერო, არამედ მესამე პოზიციაზე მსოფლიოში გერმანული მარკისა და ფრანგული ფრანკის შემდეგ.

ამ ცოტა ხნის წინათ ჩვენ გავისინეთ კიდევ ერთი მრგვალი თარიღი — პირველი მსოფლიო ომის დასაწყისი. და უნდა ვიცოდეთ, რომ მის განაღდებაში უკანასკნელი როლი არ შეუსრულებიათ ამერიკულ ბანკირებს. თუმცა, ცოტა უკან დავიხვე: ამერიკელი ბანკირები — პირობითი მცნებაა. ამერიკის შეერთებული შტატების ფედერალური სარეზერვო სისტემის აქციონერთა შორის, რომელიც 1913 წლის დეკემბერში შეიქმნა, ბევრი უცხოელი იყო. ბანკირებს საერთოდ, ჩემი აზრით, ეროვნება არ გააჩნიათ. ეს ბიჭები — კოსმოპოლიტები არიან, და მათ შექმნეს ფედერალური სარეზერვო სისტემა, რომ ომზე ხელები მოეთბოთ და შეეცვალათ ძალთა შეფარდება მსოფლიო ფინანსებში ამერიკული დოლარის სასარგებლოდ.

— მაგრამ ეს შეძლო მხოლოდ 30 წლის შემდეგ...
— დიახ, პირველი მსოფლიო ომი საკმარისი არ აღმოჩნდა. ჩემი აზრით, მეორე მსოფლიო ომის ერთ-ერთი მიზანი ასევე იყო დოლარის ბატონობის დამკვიდრება. ბრეტონ-ვუდის კონფერენცია 1944 წლის ივლისში გაიმართა, მარამ იქ მიღებული

ოქროს დოლარის სტანდარტის პროექტის მომზადება მანამდე დიდი ხნით ადრე დაიწყო. 1933 წელს ამერიკის შეერთებული შტატების პრეზიდენტმა ფრანკლინ რუზველტმა გამოაცხადა დოლარის... კონფისკაციის შესახებ. ამერიკის შეერთებული შტატების ყველა მოქალაქეს უნდა ჩაეხარებინა თავისი ოქრო. კანონის დაუცველობის გამო სერიოზული სასჯელი იყო გათვალისწინებული. ამერიკის დემოკრატიის საუცხოო მაგალითია — ასე არაა? მაგრამ საუბარი სხვა რამეზეა. ძნელია, ზუსტად იმის თქმა, ხელზე არსებული რამდენი ძვირფასი

ლითონი ჩააბარეს, თუმცა, ჩააბარეს ბევრი. ამ ოქროს ააგეს სახელგანთქმული საცავი ფორტ-ნოქსის კენტუკის შტატში. ფიზიკურ პირთა ოქროს კონფისკაციის შემდეგ იქვე გადაიტანეს ბანკების ოქრო, რომლებმაც ამის სანაცვლოდ ოქროს ხელნერილები მიიღეს. აი, ასე, კალმის ერთი მოსმით ოქროს ოდენობა ამერიკის შეერთებულ შტატებში გაორმაგდა: ხომ ითვალისწინებდნენ რეალურსაც, რომელიც ფორტ-ნოქსში ინახებოდა, და მის უზრუნველსაყოფად გაცემულ ქალაქებსაც, რომელთა მეშვეობითაც ბანკებმა დაიწყეს დოლარების ბეჭდვა.

სტაფილი

ადგომავალითის
— ფული, უზრუნველყოფილი ქალაქ-დოლარით... აი, როგორ დაიწყო ეს ყველაფერი

— რას ამბობთ! ეს სქემები საუკუნეებია, არსებობს. გამოუშვა ფასიანი ქალაქი კერძო უზრუნველყოფით საფინანსო სამყაროში — ეს წმინდა საქმეა! რა თქმა უნდა, არიან პირნაგარდნილი თავხედები, რომლებიც ქალაქებს უშვებენ სულაც უზრუნველყოფის გარეშე, და საფინანსო სამყარო მათ გმობს კიდევ. მაგრამ გამოდის, რომ ნულოვანი უზრუნველყოფით — ცუდია, 5 პროცენტით კი — უკვე კარგი?

მაგრამ დაფუძნდეთ ამერიკულ ოქროს კონფისკაციის შემდეგ შექმნილმა

რამა მომიატა მეორე მსოფლიო ომის წლებში (ამ პერიოდში ამერიკის შეერთებული შტატები ვაჭრობდა იარაღით, აქტიურად შემოქმენდა ქვეყანაში ოქრო). და ამერიკის შეერთებული შტატების განკარგულებაში არსებულმა ძვირფასი ლითონის სწორედ ამ დიდმა ოდენობამ მიგვიყვანა იმასთან, რომ ბრეტონ-ვუდის კონფერენციაზე ყველა ქვეყანამ მხარი დაუჭირა დოლარს, როგორც მსოფლიოს სარეზერვო ვალუტას. ამერიკის შეერთებული შტატებმა კი იკისრა ვალდებულება თავისუფლად გაცვალოს თავისი ვალუტა ოქროზე, ოღონდ ოფიციალურ მფლობელებთან, ესე იგი სახელმწიფოს ცენტრალურ ბანკებთან. სხვათა შორის, ეს დაპირება იყო ზეპირი. არანაირი დოკუმენტი ამასთან დაკავშირებით არაა. და ამერიკის შეერთებული შტატებს მოუნია მისი შესრულება 1960-იანი წლების შუა პერიოდში, როდესაც საფრანგეთის პრეზიდენტმა შარლ დე გოლმა წარადგინა დოლარები ოქროზე გადასაცვლელად.

რასაკვირველია, ეს დარტყმა იყო შტატებისათვის, საბეჭდი დაზგა ხომ მთელი ძალით მუშაობდა, და უკვე 1961 წლისათვის არსებული ოქროსა და გამოშვებული დოლარის მოცულობა გათანაბრდა. საჭირო იყო რაღაც გამოსავლის ძებნა. და ამერიკის შეერთებულმა შტატებმა იგი მოიხატა. 1971 წლის 15 აგვისტოს პრეზიდენტმა რიჩარდ ნიქსონმა გამოაცხადა, რომ ქვეყანა წვევს დოლარების გაცვლას ოქროზე. 1976 წელს იამაის კონფერენციაზე კი მიღებული იქნა საქალაქო დოლარის სტანდარტი, რომელიც დღემდე არსებობს. მაგრამ გასაგებია, რომ მაშინ მხოლოდ გაამაგრეს უკვე მიღებული პროექტი, რომელსაც ამერიკა ამზადებდა მთელი ამ 5 წლის განმავლობაში. ეს მონაკვეთი კი გადატვირთული იყო მოვლენებით. 1973 წელს დაიწყო არაბეთის-

რაელის ომი, რომელმაც ენერგეტიკულ კრიზისთან და ნავთობზე ფასების ოთხჯერ გადიდებებთან მიგვიყვანა. ფასების ამ ზრდამ, თავის მხრივ, მკვეთრად გაზარდა მოთხოვნილება ვალუტაზე. ამერიკის სახელმწიფო მდივანი ჰენრი კისინჯერი (რომელიც, სხვათა შორის, ამ ომის ერთ-ერთი პროვოკატორი იყო) წავიდა ვიზიტით ახლო და შუა აღმოსავლეთში... რათა დაერწმუნებინა ეუთოს ქვეყნები, გაეყვიდათ ნავთობი მხოლოდ დოლარზე. პირველი საუდის არაბეთი იყო. რასაკვირველია, ამ ქვეყნებს სანაცვლოდ რაღაც სტაფილი სჭირდებოდათ. ამერიკის შეერთებულმა შტატებმა იგი შესთავაზა — იარაღის მიწოდება და სამხედრო-პოლიტიკური ქოლგა არსებული და შესაძლო მტრებისაგან დასაცავად. საქმე გაკეთდა, ამერიკის შეერთებული შტატები უზრუნველყოფდა მოთხოვნილებას დოლარზე ნავთობზე მოთხოვნილების მეშვეობით. ამ მოთხოვნილებამ, აგრეთვე ოქროს მუხრუჭის მოხსნამ საბეჭდი დაზგაზე საშუალება მისცა ამერიკის შეერთებულ შტატებს, განეხორციელებინა აქტიური ფულით საუკუნოვანი ოცნება — მიეღო ფულით ქარისგან, გამოეშვა არაფრით უზრუნველყოფილი დოლარები.

როტშილდები როკფელირების წინააღმდეგ

— რამდენ ხანს იარსებებს ამჟამინდელი სისტემა?

— ვფიქრობ, რომ — დიდხანს არა. მსოფლიო მისგან დაიბადა. რას შესთავაზებენ სანაცვლოდ — ძნელია ამის თქმა, მაგრამ, დარწმუნებული ვარ, რომ ერთ-ერთი ძირითადი ვარიანტი ოქროს სტანდარტის აღორძინება იქნება, ამახსენებთ მოითხოვენ როტშილდები — ფინანსისტების ძლევამოსილი დაჯგუფება (ისინი შეიძლება აღარც იყვნენ ერთმანეთთან დაკავშირებული ნათესაური კავშირითურთიერთობებით ლეგენდარულ დინასტიასთან).

მაგრამ ოქროს სტანდარტის რეანიმაციისთვის საჭიროა, რომ რომელიმე ქვეყანამ იგი პირველმა შემოიღოს. დღეისათვის ოქროს ყველაზე დიდ მარაგს თავი მოუყარა ჩინეთის სახალხო ბანკმა, და ეტყობა, როტშილდები ფსონს სწორედ ამ ქვეყანაზე ჩადიან. მაგრამ მათ აქტიურად უპირისპირდებიან როკფელირები, რომელთა ვოტჩინაც (სამეცნიერო მამულს ნიშნავს — რედ.) არის ნავთობი და ამერიკული საბეჭდი დაზგა ამერიკის შეერთებული შტატების ტერიტორიაზე.

სხვათა შორის, კოსმოპოლიტი ბანკირებისათვის არ აქვს მნიშვნელობა, სად იქნება საბეჭდი დაზგა — მთავარია, რომ იგი კარგად იყოს დაცული. ამიტომ, შეიძლება ითქვას, რომ დღეს ამერიკული დოლარის უზრუნველყოფაზე გვევლინებიან ავიამზიდები და ბომბდამშენები.

ვიტორია გუდკოვა

კაღრი

ცინცხალი ანეკდოტები

— მამი ბრონქიტთან ავადმყოფს ვურჩევ, თბილად ჩაიცვი-მეთქი, — ეუბნება ერთი ექიმი მეორეს.
— სწორად მოქცეულხარ.
— სწორად არაა. იმ თახსირს წასვლი-სას ჩემი ქურქი წაუღია.

— შინ ცოლი სექსუალური თვალსაზრისით გაკმაყოფილებს?
— მაკმაყოფილებს!
— მაშინ რატომ სცილდებით ერთმანეთს?

— იმიტომ, რომ ის მარტო მე არ მაკმაყოფილებს ამ თვალსაზრისით...

— მისმ, მოდი, შევთანხმდეთ, რამდენჯერაც ვიჩხუბებთ, იმდენჯერ ყულაბაში თითო დოლარი ჩავაგდოთ — ეუბნება ცოლი.

— ქალო, მე შენ მილიონერი ხომ არ გგონივარ!

0590999999 — ეს არის ის, რასაც გვიმალავენ. დანარჩენი რეკლამაა.

საქართველოს რესპუბლიკის გამომცემლობა: SAKARTVELOS RESPUBLIKA. მ. ახვლედიანის (მრეწველი) პერიოდიკის განყოფილება. მისამართი: თბილისი, მ. ახვლედიანის ქ. 19. ტელ: 599 79-76-79. ISSN 2233-3851. მთავარი რედაქტორი: ალექო ასლანიშვილი. 299-62-77; 599 56-81-86. პასუხისმგებელი რედაქტორები: გურამ გომიანიშვილი 599 53-76-16; რუსლან რუსია 599 17-21-21; სპარტაკ მოჟუშია 599 36-00-35. პასუხისმგებელი მდივანი: მამუკა ვაშაძიძე 599 33-33-24.